

STATUT UNIVERZITETA "DŽEMAL BIJEDIĆ" U MOSTARU

Mostar, septembar 2013. godine

Na osnovu člana 39. Zakona o visokom obrazovanju ("Službene novine Hercegovačko-neretvanskog kantona" broj: 4/2012), Saglasnosti Upravnog odbora Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru broj: 100-1-730-1/13 od 28.08.2013. godine, ocjene Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovačko-neretvanskog kantona broj: 05-03-40-1942-1/13 od 13.09.2013. godine, Senat Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru, na sjednici održanoj 26.09.2013. godine **donio je**

STATUT UNIVERZITETA "DŽEMAL BIJEDIĆ" U MOSTARU

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

(Statut)

Ovim Statutom uređuju se pitanja značajna za obavljanje djelatnosti Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru (u daljem tekstu: Univerzitet).

Član 2.

(Predmet Statuta)

Ovim Statutom posebno se reguliraju:

1. osnovi autonomije Univerziteta;
2. pitanja pečata, znaka i suhog žiga;
3. osnovi organizacije, djelatnost i poslovanje;
4. zastupanje i predstavljanje;
5. organizacija i nadležnosti organizacionih jedinica;
6. akademska, finansijska i druga ovlaštenja organizacionih jedinica u pravnom prometu;
7. statusne promjene;
8. ovlaštenja Univerziteta i lica ovlaštenih za zastupanje u pravnom prometu;
9. organ upravljanja i drugi organi Univerziteta, njihove nadležnosti, ovlaštenja, način odlučivanja, te postupak/način njihovog izbora i imenovanja;
10. način organiziranja i izvođenja studija;
11. pravila studiranja, prava i obaveze studenata;
12. oblik i nivo učešća studenata u radu pojedinih organa Univerziteta;
13. organizacija naučno-istraživačkog i umjetničkog rada;
14. kriteriji i postupci za dodjelu akademskih zvanja/titula, te izbora u naučno-nastavna i umjetničko-nastavna zvanja;
15. prava i obaveze akademskog i ostalog osoblja u radno-pravnom statusu na Univerzitetu;
16. način implementacije evropskog sistema prenosa bodova (dalje: ECTS);
17. osiguranje sistema kvaliteta i kriteriji za provođenje procesa evaluacije;
18. javne isprave i evidencije;
19. javnost rada na Univerzitetu;
20. priznavanje stepena i diploma;
21. opći akti Univerziteta i način njihovog donošenja, te
22. druga pitanja u skladu sa zakonskim propisima.

Član 3. **(Definicija i ciljevi Univerziteta)**

Univerzitet je visokoškolska ustanova koja se bavi naučno-nastavnim i istraživačkim radom, koja nudi akademske stupnjeve sva tri ciklusa, s ciljem da:

- ima vodeću ulogu u naučnom, obrazovnom, umjetničkom, kulturnom, društvenom i ekonomskom razvoju;
- ustanovljava i održava, te kritički preispituje najviše standarde u nastavi, učenju i primjeni stečenih znanja;
- stječe, čuva, prenosi i razvija kulturu i utemeljena naučna i umjetnička znanja i vrijednosti putem objedinjenog naučno-nastavnog, naučno-istraživačkog i umjetničkog rada;
- ostvaruje saradnju sa univerzitetima i drugim visokoškolskim, naučno-istraživačkim i drugim subjektima u zemlji i inostranstvu, radi razmjene iskustava, saradnje u obrazovanju, nauci, umjetnosti i u drugim srodnim oblastima, te ujednačavanja standarda visokog obrazovanja.

II. INSTITUCIONALNA AUTONOMIJA UNIVERZITETA

Član 4. **(Ovlaštenja Univerziteta)**

Univerzitet ima puni pravni subjektivitet i uživa potpunu autonomiju u obavljanju svoje djelatnosti, uključujući i ovlaštenja utvrđena Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Okvirni zakon), te Zakonom o visokom obrazovanju Hercegovačko-neretvanskog kantona (u daljem tekstu: Zakon), a naročito da:

- a) stječe imovinu, upravlja njome i koristi je u skladu sa zakonom;
- b) raspolaže i upravlja finansijskim sredstvima iz svojih prihoda stečenih prema svim osnovama;
- c) utvrđuje iznos i stječe sredstva od školarine studenata i drugih naknada, te sredstva od upisnih obrazaca (indeks, upisni materijali, razni obrasci i dr.) i ostalih obrazaca koji se koriste u toku studiranja i kod diplomiranja;
- d) planira, realizira i ubire sredstva od raznih projekata u skladu s Pravilnikom o mjerilima za korištenje prihoda na Univerzitetu;
- e) bira upravne i rukovodne organe i utvrđuje njihov mandat;
- f) samostalno uređuje organizaciju rada i aktivnosti, na način utvrđen općim aktima;
- g) dodjeljuje naučno/umjetničko-nastavna, nastavna, te naučna zvanja;
- h) bira i zapošljava nastavno i drugo osoblje;
- i) utvrđuje kriterije za upis i prijem studenata na svim studijskim ciklusima;
- j) ustanovljava pravne odnose sa studentima;
- k) samostalno donosi, primjenjuje i unapređuje nastavne planove i programe, te naučno-istraživačke projekte;
- l) vrši izbor predmeta koji će se predavati – u skladu s nastavnim programima i standardima, u okviru raspoloživih finansijskih mogućnosti;
- m) osniva organizacione jedinice (fakultete, akademije, visoke škole, naučne institute, studentski centar) i podorganizacione jedinice (naučne institute, zavode, laboratorije, centre i dr.), u skladu s važećim propisima;
- n) kreira, organizira i izvodi studijske programe, određuje akumuliranje i transfer ECTS bodova i izdaje odgovarajuće diplome i dodatke diplomama, odnosno druge adekvatne javne isprave;

- o) utvrđuje strukturu i trajanje akademske godine;
- p) osniva komercijalna preduzeća za obrazovne i istraživačke svrhe; u skladu sa zakonskim propisima;
- q) sklapa sporazume s drugim visokoškolskim institucijama u zemlji i inostranstvu;
- r) zaključuje ugovore o nabavci roba, radova i usluga;
- s) ima druga ovlaštenja, neophodna za efikasno obavljanje djelatnosti Univerziteta.

Član 5.

(Nepovredivost prostora Univerziteta)

- (1) Objekti Univerziteta su nepovredivi. Bez odobrenja rektora Univerziteta (u daljem tekstu: Rektor) ili drugih lica koje rektor ovlasti, policijski i drugi organi za gonjenje i sprečavanje krivičnih djela nemaju pristup Univerzitetu.
- (2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, s ciljem sprečavanja izvršenja krivičnog djela ili zaustavljanja izvršenja krivičnog djela, mogu se poduzeti neophodne mjere, s tim da se o tome odmah obavijesti rektor.

Član 6.

(Odgovornost Univerziteta)

- (1) U obavljanju svoje djelatnosti Univerzitet je odgovoran nadležnim kantonalnim institucijama, građanima, studentima i zaposlenom osoblju.
- (2) Odgovornost u smislu prethodnog stava podrazumijeva naročito:
 - a) donošenje i dosljednu primjenu ovog Statuta, nakon pribavljene saglasnosti Upravnog odbora Univerziteta i ocjene Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta HNK (u daljem tekstu: Ministarstvo) o usklađenosti sa Zakonom;
 - b) objavljivanje godišnjih izvještaja, s prikazom aktivnosti Univerziteta, te statističkim podacima koji omogućavaju da se njegov rad može evaluirati;
 - c) objavljivanje godišnjih revizorskih finansijskih izvještaja, u obliku koji je u skladu sa računovodstvenim standardima, koje propisuju važeći propisi iz te oblasti;
 - d) davanje javnosti na uvid, u štampanom ili elektronskom obliku, svih informacija i dokumentacije vezanih za rad Univerziteta, osim onih koji su zakonom zaštićeni.

Član 7.

(Pravo na visoko obrazovanje)

- (1) Pravo na visoko obrazovanje na Univerzitetu imaju sva lica koja ispunjavaju uvjete stručne spreme propisane Zakonom, bez diskriminacije po bilo kojem osnovu kao što je spol, rasa, seksualna orijentacija, fizički ili drugi nedostatak, bračno stanje, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno porijeklo, veza s nekom nacionalnom zajednicom, imovina, rođenje, godine starosti ili neki drugi status.
- (2) Univerzitet osigurava pristup studiju stranim državljanima i licima bez državljanstva, pod istim uvjetima kao i državljanima BiH, a u skladu s odgovarajućim načelima i principima u evropskoj zoni visokog obrazovanja, u smislu afirmacije principa mobilnosti studenata i nastavnika.

Član 8.
(Sloboda Univerziteta)

Ne može se uskratiti ili ograničiti sloboda Univerziteta da:

- a) inovira pružanje usluga visokog obrazovanja;
- b) nudi studijske programe za stjecanje vještina potrebnih ili korisnih za ostvarivanje ciljeva visokog obrazovanja i koncepta cjeloživotnog učenja.

Član 9.
(Autonomija Univerziteta)

Univerzitet ima potpunu akademsku autonomiju, a njegovo osoblje i studenti uživaju slobodu udruživanja i izražavanja u skladu sa Zakonom i ovim Statutom.

III. PRAVNI SUBJEKTIVITET

Član 10.
(Svojstvo pravnog lica)

Univerzitet ima svojstvo pravnog lica i u pravnom prometu odgovara svojom imovinom i u granicama raspoloživih finansijskih sredstava.

Član 11.
(Naziv i sjedište Univerziteta)

- (1) Univerzitet posluje pod nazivom Univerzitet "Džemal Bijedić" u Mostaru.
- (2) Sjedište Univerziteta je u Mostaru, USRC "Midhad Hujdur Hujka", Sjeverni logor.

Član 12.
(Osnivač Univerziteta)

- (1) Univerzitet je osnovan 11. februara 1977. godine, na osnovu odluke Skupštine opštine Mostar .
- (2) Osnivačka prava nad Univerzitetom vrši Vlada Hercegovačko-neretvanskog kantona na osnovu Odluke Skupštine Hercegovačko-neretvanskog kantona broj: 02-01-XXV-227/13 od 28.06.2013. godine.

Član 13
(Registar Općinskog suda u Mostaru)

- (1) U sudski registar Općinskog suda u Mostaru upisana je rekonstrukcija registracije Univerziteta rješenjem broj UF/I-458/96 od 15.11.1996. godine.
- (2) Nakon preuzimanja osnivačkih prava prema Univerzitetu, izvršit će se upis integriranog Univerziteta u sudski registar Općinskog suda u Mostaru i odgovarajući registar Ministarstva.
- (3) U registre iz prethodnog stava će se upisati i organizacione jedinice Univerziteta s granicama ovlaštenja u pravnom prometu, koje su utvrđene ovim Statutom.

Član 14.

(Udruživanje Univerziteta)

Radi ostvarivanja svojih osnovnih zadataka, Univerzitet se može udruživati u domaće i međunarodne univerzitetske i druge asocijacije.

Član 15.

(Znak Univerziteta)

- (1) Univerzitet ima svoj znak (simbol), koji se sastoji od više oblikovanih elemenata koji čine jedinstvenu cjelinu.
- (2) Znak je u obliku kruga, u kojem je ispisan naziv Univerziteta, latinicom i ćirilicom. Krug je presječen zadebljanom krivudavom linijom. U gornjem dijelu kruga je stiliziran Stari most, a u donjem dijelu je otvorena knjiga sa stiliziranim postoljem i godinom osnivanja – 1977.
- (3) Znak Univerziteta je pod zakonskom zaštitom, a drugi subjekti ga mogu koristiti samo po posebnoj odobrenju Senata.
- (4) Organizacione jedinice i njihove podorganizacione jedinice mogu imati svoj znak, a koriste ga u pravnom prometu obavezno sa znakom Univerziteta.

Član 16.

(Pečat i štambilj Univerziteta)

- (1) Univerzitet ima pečate okruglog oblika, promjera 40 mm (veliki pečat) i 30 mm (mali pečat), a njihov sadržaj čini znak Univerziteta.
- (2) Univerzitet ima suhi pečat (žig), okruglog oblika, promjera 40 mm, a njegov sadržaj čini znak Univerziteta.
- (3) Suhi pečat (žig) se koristi za ovjeru izdatih diploma Univerziteta.
- (4) Organizacione jedinice Univerziteta imaju svoje pečate koji su istih dimenzija i koji sadrže znak Univerziteta, kao i naziv organizacione jedinice.
- (5) Rektor će posebnim aktom propisati broj pečata, način njihovog korištenja i čuvanja.
- (6) Univerzitet ima štambilj za prijem i otpremu pošte, pravougaonog oblika s tekstom pečata i prostorom za broj djelovodnog protokola i datum.

Član 17.

(Zastava i univerzitetska obilježja)

- (1) Univerzitet ima zastavu i univerzitetska obilježja.
- (2) Univerzitetska obilježja su rektorski lanac i toga (ogrtač) za rektora, prorektore i dekanе.
- (3) Izgled, sadržinu i upotrebu zastave i univerzitetskih obilježja utvrđuje Senat Univerziteta (u daljem tekstu: Senat) posebnim aktom.

Član 18.

(Univerzitetska priznanja)

- (1) Univerzitetska priznanja: zlatnu značku, povelju, plaketu i zahvalnicu, koje sadrže znak Univerziteta, Univerzitet dodjeljuje zaslužnim ustanovama, organizacijama i pojedincima koji su svojim radom doprinijeli razvoju i afirmaciji Univerziteta.
- (2) Bliže odredbe o dodjeljivanju univerzitetskih priznanja, kao i njihovom sadržaju, utvrđuju se posebnim aktom koji donosi Senat.

Član 19.
(Dan Univerziteta)

Dan Univerziteta je 14. februar.

Član 20.
(Službeni jezik)

- (1) Na Univerzitetu je u službenoj upotrebi bosanski jezik i latinično pismo, odnosno za pripadnike ostalih konstitutivnih naroda hrvatski i srpski jezik sa službenim pismima u BiH.
- (2) Nastavnici i saradnici zaposleni na Univerzitetu mogu održavati predavanja i druge oblike nastave na jednom od jezika konstitutivnih naroda u BiH, prema ličnom izboru.
- (3) Studenti na Univerzitetu mogu polagati ispite na jednom od jezika konstitutivnih naroda u BiH, prema ličnom izboru.
- (4) Na Univerzitetu se nastava, ili njen dio, može organizirati i na engleskom i drugim stranim jezicima.

Član 21.
(Statusne promjene)

- (1) Univerzitet može, u skladu sa zakonskim propisima, vršiti statusne promjene: spajanje, pripajanje, podjelu i izdvajanje.
- (2) Prije donošenja odluke o statusnoj promjeni, Osnivač usvaja elaborat o opravdanosti iste.
- (3) Elaborat iz prethodnog stava priprema komisija koju imenuje Senat.
- (4) Elaborat iz stava 2. ovog člana Osnivaču podnosi Senat.

IV. DJELATNOST UNIVERZITETA

Član 22.
(Djelatnost Univerziteta)

- (1) Osnovna djelatnost Univerziteta je djelatnost visokog obrazovanja.
- (2) U okviru visokog obrazovanja, Univerzitet obavlja obrazovnu, nastavnu, naučnoistraživačku, umjetničku, ekspertsko-konsultantsku i izdavačku djelatnost, a može obavljati i druge poslove kojima se komercijaliziraju rezultati naučnoistraživačkog rada, pod uvjetom da se tim poslovima ne ugrožava kvalitet nastave.
- (3) Djelatnosti Univerziteta su:

- 85.41 - Obrazovanje nakon srednjeg koje nije visoko
- 85.42 - Visoko obrazovanje
- 85.51 - Obrazovanje i poučavanje u području sporta i rekreacije
- 85.52 - Obrazovanje i poučavanje u području kulture
- 85.59 - Ostalo obrazovanje i poučavanje, d.n.
- 85.60 - Pomoćne uslužne djelatnosti u obrazovanju
- 18.1 - Štampanje i uslužne djelatnosti u vezi sa štampanjem
- 18.20 - Umnožavanje snimljenih zapisa

- 55.90 - Ostali smještaj
- 56.29 - Ostale djelatnosti pripreme i usluživanja hrane
- 58.11 - Izdavanje knjiga
- 58.12 - Izdavanje imenika i popisa korisničkih adresa
- 58.13 - Izdavanje novina
- 58.14 - Izdavanje časopisa i periodičnih publikacija
- 58.19 - Ostala izdavačka djelatnost
- 58.21 - Izdavanje računarskih igara
- 58.29 - Izdavanje ostalog softvera
- 59.20 - Djelatnost snimanja zvučnih zapisa i izdavanja muzičkih zapisa
- 60.10 - Emitiranje radijskog programa
- 60.20 - Emitiranje televizijskog programa
- 62.01 - Računarsko programiranje
- 62.02 - Savjetovanje u vezi s računarima
- 62.03 - Upravljanje računarskom opremom i sistemom
- 62.09 - Ostale uslužne djelatnosti u vezi s informacijskom tehnologijom i računarima
- 63.11 - Obrada podataka, usluge hostinga i djelatnosti u vezi s njima
- 63.12 - Internetski portali
- 69.10 - Pravne djelatnosti
- 69.20 - Računovodstvene, knjigovodstvene i revizijske djelatnosti; porezno savjetovanje
- 70.21 - Odnosi s javnošću i djelatnosti priopćavanja
- 70.22 - Savjetovanje u vezi s poslovanjem i ostalim upravljanjem
- 71.11 - Arhitektonske djelatnosti
- 71.12 - Inženjerske djelatnosti i s njima povezano tehničko savjetovanje
- 71.20 - Tehničko ispitivanje i analiza
- 72.11 - Istraživanje i eksperimentalni razvoj u biotehnologiji
- 72.19 - Ostalo istraživanje i eksperimentalni razvoj u prirodnim, tehničkim i tehnološkim naukama
- 72.20 - Istraživanje i eksperimentalni razvoj u društvenim i humanističkim naukama
- 73.11 - Agencije za reklamu i propagandu
- 73.20 - Istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja
- 74.20 - Fotografске djelatnosti
- 74.30 - Prevodilačke djelatnosti i usluge tumača
- 74.90 - Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti, d.n.
- 81.30 - Usluge uređenja i održavanja zelenih površina
- 82.11 - Kombinirane kancelarijske administrativne uslužne djelatnosti
- 82.19 - Fotokopiranje, priprema dokumenata i ostale specijalizirane kancelarijske pomoćne djelatnosti
- 82.30 - Organizacija sastanaka i poslovnih sajmova
- 90.01 - Izvođačka umjetnost
- 90.02 - Pomoćne djelatnosti u izvođačkoj umjetnosti

- 90.03 - Umjetničko stvaralaštvo
- 90.04 - Rad umjetničkih objekata
- 91.01 - Djelatnost biblioteka i arhiva
- 93.11 - Rad sportskih objekata
- 93.13 - Fitnes centri
- 93.19 - Ostale sportske djelatnosti
- 93.29 - Ostale zabavne i rekreacijske djelatnosti

Svi oblici djelatnosti vezane su za djelatnost visokog obrazovanja i naučno-istraživački rad.

Član 23.

(Promjene i proširivanje djelatnosti)

Univerzitet može vršiti promjenu, odnosno proširivanje djelatnosti, na način i po postupku utvrđenim zakonskim propisima.

V. ORGANIZACIJA UNIVERZITETA

Član 24.

(Uvjetovanost organizacije Univerziteta)

- (1) Unutrašnja organizacija Univerziteta je uvjetovana njegovim osnovnim zadacima, društvenim funkcijama i potrebom da se obezbijede optimalni uvjeti za ostvarivanje registrirane djelatnosti.
- (2) Unutrašnjom organizacijskom strukturom, odnosno zajedničkim i povezanim radom svih organizacionih jedinica, na Univerzitetu se prvenstveno obezbjeđuju optimalni uvjeti za ostvarivanje osnovnih zadataka u obrazovnom, naučno-nastavnom, umjetničko-nastavnom, naučno-istraživačkom i umjetničkom radu.

Član 25.

(Organizaciona struktura Univerziteta)

- (1) Unutrašnju organizacijsku strukturu Univerziteta, za ostvarivanje osnovnih zadataka iz stava (2) prethodnog člana, mogu činiti:
 - a) organizacione jedinice - fakulteti, akademije, visoke škole, instituti;
 - b) podorganizacione jedinice fakulteta: odsjeci, zavodi, instituti, centri, katedre, klinike, laboratorije i sl.
- (2) Odluku o osnivanju, odnosno ukidanju podorganizacionih jedinica iz tč.b. prethodnog stava, donosi Senat na prijedlog Nastavno-naučnog vijeća fakulteta (u daljem tekstu: Vijeće fakulteta).

Član 26.

(Definicije organizacionih jedinice)

- (1) Fakultet je organizacijska jedinica visokoškolske ustanove koja izvodi univerzitetske studije i razvija stručni i naučni rad u jednom ili više naučnih i stručnih područja.
- (2) Akademija je organizacijska jedinica visokoškolske ustanove koja organizira i izvodi univerzitetske umjetničke studije, te razvija umjetničko stvaralaštvo i naučno-istraživački

rad na području umjetnosti.

- (3) Škola je organizaciona jedinica koja organizira stručne studije prvog ciklusa.
- (4) Naučni institut je naučno-istraživačka organizacijska jedinica visokoškolske ustanove koja obavlja fundamentalna, primijenjena i razvojna istraživanja iz odgovarajućeg naučnog područja.

Član 27.

(Ovlaštenja organizacionih jedinica u pravnom prometu)

- (1) Organizacione jedinice u sastavu Univerziteta, u pravnom prometu s trećim licima imaju posebna ovlaštenja u skladu s upisanom djelatnošću, kao i poseban obračun rezultata poslovanja koji podnose Upravnom odboru jednom godišnje.
- (2) Za obaveze stvorene u pravnom prometu s trećim licima, organizacione jedinice odgovaraju svojim novčanim sredstvima, a za nedostajuća sredstva Univerzitet svojom imovinom uz prethodnu saglasnost Upravnog odbora.

Član 28.

(Organizacione jedinice Univerziteta)

- (1) Organizacione jedinice Univerziteta su :
 1. Agromediteranski fakultet;
 2. Ekonomski fakultet;
 3. Fakultet humanističkih nauka;
 4. Fakultet informacijskih tehnologija;
 5. Građevinski fakultet;
 6. Mašinski fakultet;
 7. Nastavnički fakultet;
 8. Pravni fakultet.

Član 29.

(Osnivanje, podjela, spajanje i ukidanje organizacionih jedinica)

- (1) Univerzitet može, u skladu sa zakonskim propisima i odlukama nadležnih organa, ustanoviti i druge organizacione jedinice, kao i dijeliti ih, spajati i ukidati.
- (2) Osnivanje novih organizacionih jedinica obavlja se na način i po postupku predviđenim za osnivanje visokoškolske ustanove utvrđenim odredbama Zakona, a na osnovu zahtjeva i elaborata koji usvoji Senat.

Član 30.

(Istupanje organizacionih jedinica u pravnom prometu)

- (1) U organizacionom jedinicama Univerziteta se izvode naučno-nastavni, naučno-istraživački i umjetničko-istraživački programi visokog obrazovanja.
- (2) Organizacione jedinice nemaju pravni subjektivitet.
- (3) Organizacione jedinice imaju akademska i finansijska ovlaštenja, utvrđena Zakonom i ovim Statutom.
- (4) Organizacione jedinice Univerziteta istupaju u pravnom prometu pod nazivom Univerziteta i svojim nazivom.

Član 31.**(Zastupanje organizacionih jedinica u pravnom prometu)**

- (1) U okviru upisane djelatnosti, organizacione jedinice u pravnom prometu zastupaju njihovi rukovodioci.
- (2) U slučaju spriječenosti ili odsutnosti, rukovodioca organizacione jedinice zamjenjuje drugo zaposleno lice, po posebnom pismenom ovlaštenju, pri čemu ima sva prava, obaveze i odgovornosti rukovodioca.

V.1. Matične katedre**Član 32.****(Matične katedre)**

- (1) Matične katedre (u daljem tekstu: katedre) su osnovne naučno / umjetničko-nastavne jedinice Univerziteta, odnosno podorganizacione jedinice fakulteta koje su u matičnoj vezi s Univerzitetom kao pravnim subjektom ili organizacionom jedinicom u čijem su sastavu.
- (2) Matičnost katedre utvrđuje se posebnom odlukom koju donosi Senat na prijedlog Vijeća organizacione jedinice.
- (3) Katedra je organizirana tako da objedinjava nastavno, naučno i istraživačko osoblje s naučnim zvanjima, bez obzira u kojoj organizacionoj jedinici su najvećim dijelom angažirani.
- (4) Katedre se formiraju odlukom Senata, na fakultetima koji organiziraju studij iz uže, odnosno šire naučne oblasti, a kojima ta naučna oblast pripada ili na kojoj je angažiran najveći broj nastavnog i naučnoistraživačkog osoblja iz te oblasti.
- (5) Katedre djeluju, vrše svoje kompetencije i imaju svoga šefa, ukoliko se u radno-pravnom statusu nalaze najmanje 3 (tri) nastavnika iz uže naučne, odnosno umjetničke oblasti.
- (6) U slučaju neispunjenja uvjeta iz prethodnog stava, kompetencije katedri preuzima Vijeće organizacione jedinice.

Član 33.**(Nadležnosti katedre)**

- (1) Katedre imaju sljedeće nadležnosti:
 - a) utvrđivanje prijedloga planova za izvođenje nastavnih i naučno-istraživačkih aktivnosti i / ili davanje mišljenja o njima;
 - b) raspoređivanje nastavnika za pojedine predmete u datoj akademskoj godini i davanje mišljenja na sadržaje predmeta, u skladu s potrebama organizacione jedinice;
 - c) davanje prijedloga za evaluaciju rezultata rada nastavnog i naučno-istraživačkog osoblja na određenoj katedri;
 - d) predlaganje komisija za pripremanje prijedloga za izbor u akademska zvanja;
 - e) predlaganje komisija za ocjenu završnih radova na svim ciklusima studija;
 - f) predlaganje izrade predmetnih udžbenika neophodnih za odvijanje naučno-nastavnog procesa na predmetima za koje je katedra matična;
 - g) predlaganje recenzenata za udžbenike i naučna djela koja će biti objavljena kao izdanje Univerziteta; i
 - h) druge kompetencije utvrđene općim aktima Univerziteta.
- (2) Posebnim aktom koji donosi Senat bliže se uređuju kompetencije i način rada katedri, imenovanje rukovodioca katedre i njegova prava, obaveze i odgovornosti za funkcioniranje katedre.

Član 34.
(Studijski odsjeci)

- (1) Studijski odsjeci su podorganizacione jedinice fakulteta / VŠ-a koje se formiraju ukoliko se izvode studije iz više obrazovnih i naučnih područja.
- (2) Pitanja koja se odnose na nadležnosti, strukturu i funkcioniranje studijskog odsjeka reguliraju se ovim Statutom i posebnim općim aktom.

VI. ORGANI UNIVERZITETA

Član 35.
(Organi Univerziteta)

- (1) Organi Univerziteta su:
 1. Upravni odbor;
 2. Rektor, i
 3. Senat.
- (2) Organi iz prethodnog stava mogu imati svoje stručne komisije i druga savjetodavna i stručna tijela.

VI.1. Upravni odbor

Član 36.
(Definicija Upravnog odbora)

Upravni odbor je organ upravljanja Univerziteta.

Član 37.
(Sastav Upravnog odbora)

- (1) Upravni odbor ima 9 (devet) članova.
- (2) Upravni odbor čini:
 - a) 6 (šest) članova iz reda stalno zaposlenog osoblja Univerziteta,
 - b) 3 (tri) člana iz reda osnivača.

Član 38.
(Izbor i imenovanje članova Upravnog odbora)

- (1) Članove Upravnog odbora iz reda stalno zaposlenog osoblja Univerziteta bira i imenuje Senat u proceduri javnog konkursa, u skladu s ovim Statutom.
- (2) Članovi Upravnog odbora iz prethodnog stava moraju biti iz različitih organizacionih jedinica Univerziteta.
- (3) Član Upravnog odbora iz reda stalno zaposlenog osoblja može biti biran najviše dva puta.
- (4) Rektor, prorektori, rukovodioci organizacionih jedinica, te članovi Senata ne mogu biti članovi Upravnog odbora.

Član 39.

(Postupak i uvjeti za imenovanje člana Upravnog odbora)

- (1) Postupak izbora i imenovanja članova Upravnog odbora Senat i Osnivač, u pravilu, pokreću u isto vrijeme, a najkasnije 3 (tri) mjeseca prije isteka mandata aktuelnog sastava Upravnog odbora.
- (2) Uvjeti za imenovanje člana Upravnog odbora iz reda stalno zaposlenog osoblja Univerziteta su slijedeći:
 - a) Opći uvjeti, u smislu prethodnog stava, su:
 - da je državljanin BiH,
 - da je stariji od 18 godina,
 - da je zdravstveno sposoban za obavljanje poslova za koje se kandidira,
 - da nije osuđivan za krivično djelo ili privredni prijestup, koji predstavlja smetnju za imenovanje na datu funkciju, u roku od 5 (pet) godina od dana izdržane, izvršene, zastarjele ili oproštene kazne,
 - da mu odlukom suda nije zabranjeno obavljanje poslova na navedenoj poziciji,
 - da protiv njega ne postoji optužnica Međunarodnog suda za ratne zločine za bivšu Jugoslaviju (član IX.1. Ustava BiH).
 - b) Posebni uvjeti, u smislu stava (2) ovoga člana, su:
 - da je u stalnom radnom odnosu na Univerzitetu s punim radnim vremenom,
 - da nema funkciju u izvršnim organima političke partije ili organizacije koja je povezana s političkom partijom, i
 - da nema privatni finansijski interes na Univerzitetu.
- (3) Senat donosi odluku o raspisivanju konkursa i imenuje Konkursnu komisiju za izbor članova Upravnog odbora iz reda zaposlenog osoblja Univerziteta (u daljem tekstu: Konkursna komisija za UO) sastavljenu od 3 (tri) člana, između kojih se imenuje predsjednik.

Član 40.

(Konkurs za imenovanje člana Upravnog odbora)

Konkurs za imenovanje članova Upravnog odbora objavljuje se najmanje u jednom od dnevnih listova i na Web-stranici Univerziteta, organizacijske jedinice i njihovim oglasnim pločama, s rokom za prijavljivanje kandidata od 15 (petnaest) dana, računajući od dana njegovog objavljivanja u dnevnom listu.

Član 41.

(Konkursna komisija)

Konkursna komisija za UO razmatra podnesene prijave i u roku od 8 (osam) dana od dana isteka konkursa sačinjava po abecednom redu listu kandidata koji uspunjavaju uvjete utvrđene konkursom.

Član 42.

(Postupak izjašnjavanja Senata o kandidatima za članove Upravnog odbora)

- (1) Po prijemu liste kandidata od Konkursne komisije za UO, Senat, uz prethodni izbor Komisije za sprovođenje postupka glasanja od 3 (tri) člana, tajnim glasanjem vrši izbor i imenovanje članova Upravnog odbora.
- (2) Izbor članova Upravnog odbora se vrši zaokruživanjem rednog broja ispred imena i prezimena 6 (šest) kandidata na listi.

- (3) Za člana Upravnog odbora je izabran i imenovan onaj kandidat koji je dobio većinu glasova od ukupnog broja članova Senata.
- (4) Ukoliko je više od 6 (šest) kandidata dobilo većinu glasova iz prethodnog stava, izabrana su i imenovana šestorica kandidata koji su dobili veći broj glasova.

Član 43.

(Konačno imenovanje članova Upravnog odbora)

- (1) Ako prilikom glasanja 2 (dva) ili više kandidata dobiju isti broj glasova, te stoga većinu glasova dobije više od 6 (šest) kandidata za članove Upravnog odbora koje imenuje Senat, glasanje se, najviše dva puta, ponavlja za te kandidate, kako bi se broj izabranih / imenovanih kandidata sveo na potrebnih 6 (šest).
- (2) Ukoliko nijedan od kandidata, u ponovljenim glasanjima, ne dobije potrebnu većinu ili kandidati ponovo dobiju isti broj glasova, postupak glasanja za te članove će se ponoviti na narednoj sjednici Senata.
- (3) U slučaju da se ni na narednoj sjednici Senata ne izvrši izbor svih 6 (šest) ili nedostajućeg broja članova Upravnog odbora, cjelokupni postupak izbora i imenovanja se ponavlja raspisivanjem novog konkursa i imenovanjem nove Konkursne komisije za UO.
- (4) Odluka Senata o izboru članova Upravnog odbora iz reda stalno zaposlenog osoblja Univerziteta je konačna i dostavlja se učesnicima konkursa i Osnivaču u roku od 8 (osam) dana od dana donošenja.
- (5) Osnivač vrši konačno imenovanje svih članova Upravnog odbora svojom odlukom.

Član 44.

(Mandatni period člana Upravnog odbora)

- (1) Mandat Upravnog odbora traje 4 (četiri) godine.
- (2) Članu Upravnog odbora koji je naknadno biran, odnosno imenovan na upražnjeno mjesto u Upravnom odboru, mandat prestaje istekom mandata Upravnog odbora.

Član 45.

(Predsjednik Upravnog odbora)

Predsjednik Upravnog odbora bira se iz reda stalno zaposlenog osoblja, a zamjenik predsjednika iz reda članova osnivača, većinom glasova svih članova Upravnog odbora.

Član 46.

(Odlučivanje Upravnog odbora)

- (1) Upravni odbor može raspravljati i odlučivati kada sjednici prisustvuje većina od ukupnog broja članova Upravnog odbora.
- (2) Odluka Upravnog odbora je pravovaljana kad se za istu izjasni većina od ukupnog broja njegovih članova.
- (3) Sjednicama Upravnog odbora prisustvuje Rektor, bez prava odlučivanja.
- (4) Postupak sazivanja sjednica Upravnog odbora i druga pitanja vezana za održavanje sjednica, te način rada Upravnog odbora uređuju se Poslovníkom o radu Upravnog odbora.

Član 47.**(Razrješenje člana Upravnog odbora)**

- (1) Osnivač, odnosno Senat, može razriješiti člana Upravnog odbora i prije isteka vremena na koje je imenovan:
 - a) na njegov lični zahtjev;
 - b) ako mu prestane radni odnos, odnosno svojstvo koje je bilo osnov za imenovanje;
 - c) izborom na funkciju koja isključuje članstvo u Upravnom odboru;
 - d) ako je pravosnažno osuđen za počinjeno krivično djelo;
 - e) ako se utvrdi da je odgovoran za neuspješan ili nezakonit rad Univerziteta;
 - f) ako se utvrdi da ima lične ili druge interese koji su u suprotnosti s interesima Univerziteta (sukob interesa);
 - g) ako svojim radom povrijedi ugled Univerziteta;
 - h) ukoliko zbog odsutnosti ili spriječenosti ne obavlja dužnost člana Upravnog odbora u periodu dužem od tri mjeseca;
 - i) na zahtjev Senata, i
 - j) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom i drugim propisima.
- (2) Prijedlog za razrješenje mogu podnijeti predsjednik, odnosno član Upravnog odbora, a Osnivač, odnosno najmanje jedna trećina članova Senata, za članove koje su izabrali i imenovali.

Član 48.**(Djelokrug rada Upravnog odbora)**

- (1) Upravni odbor obavlja poslove utvrđene zakonom i ovim Statutom, a naročito:
 - a) daje prethodnu saglasnost na Statut Univerziteta;
 - b) donosi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, na prijedlog Rektora, uz prethodno pribavljeno mišljenje Senata, i druge opće akte kojima se ne uređuju akademska pitanja;
 - c) donosi odluke o osnivanju drugih pravnih lica, osnivanju, statusnim promjenama ili prestanku rada organizacionih jedinica, na prijedlog Senata, a u skladu sa zakonom i Statutom;
 - d) utvrđuje planove finansiranja i razvoja;
 - e) donosi, na prijedlog Senata, godišnji program rada Univerziteta;
 - f) usvaja godišnji obračun i donosi finansijski plan, na prijedlog Senata, a uz prethodno utvrđene elemente istog od strane Vijeća organizacionih jedinica;
 - g) rješava pitanja odnosa s Osnivačem;
 - h) odgovara Osnivaču za finansijske rezultate rada Univerziteta;
 - i) usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad rektora u domenu finansijskog poslovanja;
 - j) daje prethodnu saglasnost za izbor rektora;
 - k) daje prethodnu saglasnost rektoru za zaključivanje pravnih poslova čija vrijednost prelazi iznos od 50.000,00 KM;
 - l) utvrđuje visinu školarine i cijene usluga koje pruža studentski dom, na prijedlog Senata;
 - m) odlučuje po prigovorima zaposlenika na odluke organa Univerziteta koji su u prvom stepenu odlučivali o njihovim pravima, obavezama i odgovornostima iz radnog odnosa;
 - n) podnosi, najmanje jedanput godišnje, Osnivaču izvještaj o poslovanju, kao i izvještaj o radu Osnivaču i Senatu;
 - o) odlučuje o drugim pitanjima u okviru svojih nadležnosti određenih zakonom, ovim Statutom i drugim aktima.
- (2) Nadležni organi Univerziteta su dužni obezbijediti Upravnom odboru tražene i druge relevantne informacije i dokumentaciju, neophodne za obavljanje njegovih funkcija i nesmetan rad.

VI.2. Rektor

Član 49.

(Organ rukovođenja Univerziteta)

- (1) Rektor je organ rukovođenja Univerziteta.
- (2) Rektora bira Senat tajnim glasanjem, nakon provedene procedure javnog konkursa, u skladu s ovim Statutom.
- (3) Rektor se bira na mandatni period od 4 (četiri) godine i isti može biti ponovno izabran.

Član 50.

(Uvjeti za izbor rektora)

- (1) Za rektora može biti izabran kandidat koji ispunjava opće i posebne uvjete.
- (2) Opći uvjeti, u smislu stava 1. ovog člana, su:
 - a) državljanstvo BiH;
 - b) zdravstvena sposobnost za obavljanje poslova / funkcije rektora;
 - c) nepostojanje osude za krivično djelo i privredni prijestup, koji predstavljaju smetnje za imenovanje na date poslove /f unkciju, odnosno protek roka od 5 (pet) godina od dana izdržane, izvršene, zastarjele ili oprostene kazne;
 - d) nepostojanje protiv njega odluke suda, kojom je tom licu zabranjeno obavljanje datih poslova / funkcije, i
 - e) nepostojanje protiv njega optužnice Međunarodnog suda za ratne zločine za bivšu Jugoslaviju (član IX.1. Ustava BiH).
- (3) Posebni uvjeti, u smislu stava (1) ovog člana, su :
 - a) da je nastavnik u naučno-nastavnom zvanju redovnog profesora na Univerzitetu;
 - b) da je na Univerzitetu u stalnom radnom odnosu, s punim radnim vremenom;
 - c) da poznaje (aktivno govori) najmanje jedan svjetski jezik;
 - d) da nema funkciju u izvršnim organima političke partije ili organizacije koja je povezana s političkom partijom, i
 - e) da nema privatni finansijski interes na Univerzitetu.
- (4) Način dokazivanja ispunjenja uvjeta iz stavova (2) i (3) ovoga člana utvrđuje se odlukom Senata o raspisivanju konkursa.
- (5) Kandidat za rektora dužan je, pored dokaza o ispunjavanju utvrđenih uvjeta, uz prijavu na konkurs dostaviti i program rada i razvoja Univerziteta za mandatni period iz objavljenog konkursa.

Član 51.

(Postupak izbora rektora)

- (1) Postupak izbora rektora pokreće se 3 (tri) mjeseca prije isteka perioda na koji je izabran aktuelni nosilac te funkcije.
- (2) Postupak izbora Rektora pokreće Senat donošenjem odluke o raspisivanju konkursa i imenovanjem Konkursne komisije za izbor Rektora (dalje: Konkursna komisija), te sekretara Konkursne komisije iz reda diplomiranih pravnika zaposlenih na Univerzitetu.
- (3) Konkursna komisija se sastoji od 3 (tri) člana iz reda akademskog osoblja Univerziteta, između kojih se imenuje predsjednik.

Član 52.**(Konkurs za izbor rektora)**

Konkurs za izbor rektora objavljuje se najmanje u jednom od dnevnih listova i na Web-stranici Univerziteta, organizacijskih jedinica i njihovim oglasnim pločama, a rok za prijavljivanje kandidata je 15 (petnaest) dana od dana njegovog objavljivanja u dnevnom listu.

Član 53.**(Konkursna komisija za izbor rektora)**

Konkursna komisija, u roku od 8 (osam) dana od dana zaključivanja konkursa, sačinjava listu kandidata koji ispunjavaju uvjete konkursa po abecednom redu, i istu dostavlja Upravnom odboru radi davanja prethodne saglasnosti.

Član 54.**(Rasprava o kandidatima za rektora)**

Nakon dobijanja saglasnosti iz člana 53. Statuta, Senat poziva sve kandidate s liste kandidata, po abecednom redu, da na njegovoj sjednici javno predstavljaju ponuđene programe rada i razvoja Univerziteta, nakon čega se o njima vodi rasprava.

Član 55.**(Odlučivanje o izboru rektora)**

- (1) Nakon predstavljanja ponuđenih programa svih pozvanih kandidata i održane rasprave, Senat bira Komisiju za sprovođenje postupka glasanja sastavljenu od 3 (tri) člana. Rektor se bira na istoj sjednici Senata tajnim glasanjem.
- (2) Za Rektora je izabran kandidat koji je dobio većinu glasova od ukupnog broja članova Senata.
- (3) U slučaju da ni jedan od kandidata u prvom glasanju ne dobije potrebnu većinu glasova, glasanje za 2 (dva) kandidata koja su dobila najveći broj glasova se ponavlja.
- (4) Ukoliko 2 (dva) ili više kandidata, u prvom glasanju, dobiju isti broj glasova, glasanje se ponavlja za te kandidate.
- (5) U slučajevima normiranim u stavovima 3. i 4. ovoga člana, glasanje se može ponoviti najviše 2 (dva) puta, s tim što se prije ponovljenog glasanja na sjednici Senata obavlja rasprava.
- (6) Odluka o izboru Rektora je konačna i dostavlja se učesnicima konkursa u roku od 8 (osam) dana od dana donošenja.

Član 56.**(Stupanje na dužnost)**

- (1) Izabrani rektor u pravilu stupa na dužnost 1. jula.
- (2) Rektor ne može istovremeno vršiti dužnost rukovodioca organizacione jedinice ili imati bilo koju drugu rukovodeću funkciju na Univerzitetu.

Član 57.**(Ponovljeni postupak za izbor rektora i imenovanje vršioca dužnosti rektora)**

- (1) Ako Senat ne izvrši izbor Rektora, postupak izbora se ponavlja u roku od 3 (tri) mjeseca.

Senat će iz reda nastavnika u zvanju redovnih ili vanrednih profesora koji ispunjavaju ostale uvjete iz stava 1. člana 50 ovoga Statuta, izabrati vršioca dužnosti rektora koji će ovu dužnost obavljati do izbora novog rektora, a najduže 6 (šest) mjeseci.

- (2) Vršioca dužnosti Rektora, bez raspisivanja konkursa, Senat će izabrati i u slučajevima ako pozicija Rektora, prije isteka perioda na koji je izabran, ostane upražnjena zbog razrješenja rektora.
- (3) Prijedlog za vršioca dužnosti rektora može dati svaki član Senata. Izbor se vrši tajnim glasanjem, većinom glasova od ukupnog broja članova Senata.

Član 58.

(Vršilac dužnosti rektora)

Vršilac dužnosti Rektora ima sva prava i dužnosti Rektora.

Član 59.

(Djelokrug rada rektora)

- (1) Rektor obavlja poslove utvrđene zakonom i Statutom, a naročito:
 - a) zastupa i predstavlja Univerzitet;
 - b) organizira i rukovodi radom Univerziteta i odgovoran je za zakonitost njegovog rada;
 - c) predlaže opće i donosi pojedinačne akte u skladu sa Zakonom i ovim Statutom;
 - d) predlaže Upravnom odboru i Senatu mjere za unapređenje rada Univerziteta;
 - e) predlaže Upravnom odboru određene mjere za efikasno i zakonito obavljanje djelatnosti Univerziteta;
 - f) predlaže Upravnom odboru i Senatu osnove planova rada i razvoja Univerziteta;
 - g) predlaže Upravnom odboru unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta;
 - h) odlučuje o prijemu, pravima i obavezama, i odgovornostima zaposlenika iz radnog odnosa na prijedlog organizacijske jedinice;
 - i) izvršava odluke Senata, Upravnog odbora i drugih organa Univerziteta;
 - j) u skladu sa zakonom i finansijskim planom zaključuje pravne poslove čija vrijednost ne prelazi iznos od 50.000,00 KM, a preko ovog iznosa uz prethodnu saglasnost Upravnog odbora;
 - k) daje saglasnost dekanu za donošenje odluke o utrošku sredstva pojedinačno iznad 10.000,00 KM;
 - l) podnosi Upravnom odboru izvještaj o finansijskom poslovanju Univerziteta;
 - m) naredbodavac je za izvršenje finansijskog plana Univerziteta;
 - n) učestvuje u radu Rektorske konferencije Bosne i Hercegovine;
 - o) obavlja i druge poslove u skladu sa Zakonom i ovim Statutom.
- (2) Rektor ne može bez prethodne saglasnosti Upravnog odbora sklapati ugovore o stjecanju, opterećenju ili otuđenju imovine Univerziteta.

Član 60.

(Odgovornost rektora za zakonitost rada)

- (1) Rektor je odgovoran za zakonitost rada i efikasno poslovanje Univerziteta.
- (2) Za svoj rad u domenu akademskih pitanja Rektor odgovara Senatu, a za rad u domenu poslovanja Upravnom odboru.
- (3) Rektor jednom godišnje podnosi Senatu i Upravnom odboru izvještaj o svom radu.

Član 61.**(Odgovornost rektora za provođenje zakona i izvršavanje odluka)**

- (1) Rektor je odgovoran za provođenje zakona i izvršavanje odluka nadležnih organa vlasti i tijela Univerziteta u obavljanju registrirane djelatnosti.
- (2) Rektor je obavezan poništiti, odnosno obustaviti izvršenje odluke, ako je suprotna zakonu, ovom Statutu i drugim propisima.
- (3) O poništenju, odnosno obustavljanju izvršenja, rektor je obavezan u roku od 7 (sedam) dana od dana donošenja odluke, obavijestiti Senat, odnosno Upravni odbor, u skladu s njihovom nadležnošću, i Ministarstvo.
- (4) Rektor je, odmah po saznanju, dužan upozoriti dekane i ostale rukovodioce na Univerzitetu na protivzakonitost njihovih planiranih ili donesenih odluka, te o tome obavijestiti Senat i Vijeće fakulteta.

Član 62.**(Razrješenje dužnosti rektora)**

- (1) Rektor prestaje mandat:
 - a) istekom perioda na koji je biran;
 - b) ispunjenjem zakonskih uvjeta za penzioniranje;
 - c) ostavkom;
 - d) izborom na neku drugu funkciju nespojivu s dužnošću rektora;
 - e) prijevremenim razrješenjem;
- (2) Senat može rektora razriješiti dužnosti prije isteka perioda na koji je imenovan u slijedećim slučajevima:
 - a) ako ostvaruje loše poslovne rezultate,
 - b) ako bude pravosnažno osuđen za krivično djelo,
 - c) ako ne izvršava obaveze propisane zakonom, Statutom i općim aktima Univerziteta ili ih izvršava protivno njima,
 - d) ako prekorači ovlaštenja i time nanese štetu Univerzitetu u većem obimu,
 - e) zbog odsutnosti ili spriječenosti da u neprekidnom periodu od 3 (tri) mjeseca obavlja dužnost,
 - f) ako svojim ponašanjem šteti ugledu funkcije rektora,
 - g) u drugim slučajevima predviđenim zakonom.
- (3) Prijedlog za prijevremeno razrješenje Rektora iz razloga navedenih u prethodnom stavu može podnijeti Osnivač, najmanje polovina vijeća organizacionih jedinica, natpolovična većina članova Upravnog odbora ili najmanje polovina članova Senata.

Član 63.**(Odlučivanje Senata o razrješenju dužnosti rektora)**

- (1) Sjednicom Senata, kada se razmatra prijedlog za razrješenje rektora, predsjedava najstariji član Senata.
- (2) O prijedlogu za razrješenje rektora, u smislu odredbi prethodnog člana, Senat odlučuje tajnim glasanjem, a za donošenje pravovaljane odluke potrebna je većina glasova od ukupnog broja njegovih članova.
- (3) Odluka Senata o razrješenju rektora je konačna.
- (4) Nakon donošenja odluke o razrješenju rektora, Senat na istoj sjednici donosi odluku o

imenovanju vršioca dužnosti rektora, koji ispunjava uvjete iz stava (1) člana 57 ovoga Statuta, po prijedlogu kojeg može podnijeti svaki član Senata.

- (5) Istovremeno, s imenovanjem vršioca dužnosti rektora, Senat donosi odluku o raspisivanju konkursa za izbor rektora.

VI.2.1. Kolegij Rektora

Član 64.

(Kolegij rektora)

- (1) Kolegij rektora (dalje: Kolegij) je savjetodavno / operativno tijelo koje pomaže rektoru u njegovom radu, a čine ga: rektor, prorektori i generalni sekretar.
- (2) U radu Kolegija mogu učestvovati dekani i drugi rukovodeći zaposlenici na poziv rektora, kao i predsjednik Unije studenata.

Član 65.

(Nadležnosti Kolegija)

- (1) Nadležnosti Kolegija su:
- a) zauzimanje stavova po pojedinim pitanjima koje su u nadležnosti rektora,
 - b) pomoć rektoru u pripremanju sjednica Senata i zauzimanje stavova o pitanjima iz nadležnosti Upravnog odbora ili organa izvan Univerziteta, za koja je rektor predlagač,
 - c) po zahtjevu rektora, zauzimanje stavova i o drugim pitanjima od značaja za rad Univerziteta.
- (2) Kolegij učestvuje u pripremi prijedloga pojedinačnih akata čiji je predlagač rektor.

VI.2.2. Prorektori

Član 66.

(Prorektori)

Na Univerzitetu se ustanovljavaju slijedeće prorektorske pozicije:

1. prorektor za naučno-nastavna pitanja,
2. prorektor za finansije,
3. prorektor za nauku i naučnoistraživački rad,
4. prorektor za međunarodnu i međuuniverzitetsku saradnju.

Član 67.

(Izbor prorektora)

- (1) Prorektore imenuje i razrješava Senat, na prijedlog rektora.
- (2) Prorektori se imenuju većinom glasova ukupnog broja članova Senata, iz reda nastavnika koji imaju zasnovan stalni radni odnos s punim radnim vremenom na Univerzitetu.
- (3) Prorektori se imenuju na mandatni period od 4 (četiri) godine s mogućnošću još jednog imenovanja.
- (4) Prorektori ne mogu biti iz iste organizacione jedinice iz koje je i rektor.
- (5) Prorektori ne mogu istovremeno vršiti dužnost rukovodioca organizacione jedinice ili imati bilo koju drugu rukovodeću funkciju na Univerzitetu.

Član 68.
(Razrješenje dužnosti prorektora)

- (1) Prorektor prestaje funkcija i može biti razrješen dužnosti prije isteka mandata iz razloga i po postupku predviđenom za razrješenje rektora.
- (2) Prijedlog za razrješenje prorektora mogu podnijeti rektor, najmanje polovina NNV-a ili najmanje jedna polovina članova Senata.
- (3) Danom prestanka mandata rektora Univerziteta iz razloga navedenih članom 62 ovog Statuta, prorektori ostaju na funkciji do imenovanja novih.
- (4) Nakon donošenja odluke o razrješenju prorektora, Senat na istoj sjednici imenuju drugu osobu na funkciju prorektora, a na prijedlog rektora.

VI.2.3. Generalni sekretar

Član 69.
(Generalni sekretar)

- (1) Generalnog sekretara Univerziteta, nakon provedenog javnog konkursa, bira Senat, na prijedlog rektora, iz reda lica koja posjeduju odgovarajuće kvalifikacije i koja ispunjavaju druge posebne uvjete propisane Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.
- (2) Ovlaštenja, poslovi i zadaci generalnog sekretara bliže se uređuju Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Univerzitetu.
- (3) Generalni sekretar se bira na period od 4 (četiri) godine i može biti ponovo biran.
- (4) Generalni sekretar rukovodi Sekretarijatom Univerziteta i koordinira rad administrativnih službi.
- (5) Generalni sekretar je za svoj rad odgovoran Senatu i rektoru.
- (6) Generalnom sekretaru prestaje funkcija i može biti razriješen dužnosti i prije isteka mandata iz razloga i po postupku predviđenom za razrješenje rektora i prorektora.

Član 70.
(Vijeće za razvoj Univerziteta)

- (1) Rektor može imenovati Vijeće za razvoj Univerziteta kao svoje savjetodavno tijelo.
- (2) Vijeće ima od 9 do 11 članova, a čine ga uvaženi predstavnici univerzitetske zajednice, akademika, te eminentnih intelektualaca i privrednika.
- (3) Zadaci Vijeća su da: izučava pretpostavke i aspekte razvoja Univerziteta, predlaže određene mjere koje bi doprinosile boljem i efikasnijem djelovanju Univerziteta u cjelini, konsultira iskustva u svijetu, predlaže stvaranje mogućnosti uključivanja nastavnika i studenata u naučno-istraživački i umjetnički rad, razrađuje ideje i daje sugestije za odnose Univerziteta i javnosti.

VI.3. Senat

Član 71. (Sastav Senata)

- (1) Odgovornost za akademska pitanja na Univerzitetu ima Senat kao najviše akademsko tijelo.
- (2) Senat čine:
 - rektor,
 - prorektori,
 - rukovodioci organizacionih jedinica,
 - tri predstavnika studenata.
- (3) Predstavnike studenata u Senatu bira studentsko predstavničko tijelo i oni zastupaju interese studenata, shodno utvrđenim stavovima studentskog predstavničkog tijela.
- (4) Mandat predstavnika studenata traje jednu akademsku godinu, a mogu biti ponovo izabrani na još jedan mandatni period.

Član 72. (Djelokrug rada Senata)

- (1) Senat odlučuje o svim akademskim pitanjima, a posebno:
 - a) o pitanjima nastavne, naučne, umjetničke i stručne djelatnosti Univerziteta;
 - b) donosi Statut Univerziteta, uz prethodnu saglasnost Upravnog odbora;
 - c) donosi etički kodeks, kojim se utvrđuju etička načela u visokom obrazovanju, objavljivanju naučnih rezultata, odnosu prema intelektualnom vlasništvu, odnosima između nastavnika i sradnika, drugih zaposlenika i studenata, odnosu prema javnosti i sredstvima javnog informisanja i uopće o nastupanju univerziteta, nastavnika, saradnika i studenata u pravnom prometu,
 - d) donosi opće akte u skladu sa Zakonom i Statutom visokoškolske ustanove,
 - e) daje mišljenje Upravnom odboru za donošenje Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta,
 - f) donosi nastavne planove i nastavne programe svih ciklusa studija, na prijedlog nastavno-naučnog vijeća organizacione jedinice
 - g) bira rektora, prorektore i generalnog sekretara Univerziteta,
 - h) daje saglasnost za imenovanje rukovodioca organizacione jedinice,
 - i) vrši izbor u naučno-nastavna, umjetničko nastavna i nastavna zvanja,
 - j) imenuje komisije u postupku sticanja doktorata nauka, na prijedlog vijeća organizacione jedinice
 - k) dodjeljuje počasna zvanja "profesor emeritus", te počasni doktor nauka,
 - l) daje inicijativu upravnom odboru za osnivanje i ukidanje organsizacionih jedinica na Univerzitetu,
 - m) utvrđuje kalendar odvijanja nastavnog procesa,
 - n) imenuje stalna ili privremena tijela, radne grupe i slično,
 - o) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonima i Statutom Univerziteta.
 - p) Senat odlučuje o akademskim pitanjima na prijedlog stručnih tijela organizacionih jedinica, kao i drugih tijela Univerziteta, te predstavničkih tijela studenata.

Član 73. (Sazivanje i predsjedavanje sjednicama Senata)

Sjednice Senata saziva i njima predsjedava Rektor, a u slučaju njegove spriječenosti ili odsutnosti jedan od prorektora koga Rektor pismeno ovlasti.

Član 74.**(Rad na sjednicama Senata)**

- (1) Senat obavlja poslove iz svog djelokruga na sjednicama, koje se održavaju po potrebi, a najmanje jedanput mjesečno.
- (2) Na početku akademske godine Senat utvrđuje okvirni raspored/kalendar održavanja svojih sjednica.
- (3) Rektor je dužan sazvati sjednicu Senata kada to, u pismenoj formi, zahtjeva najmanje polovina njegovih članova, većina članova Upravnog odbora i najmanje jedna polovina Vijeća organizacionih jedinica.
- (4) U radu sjednice Senata na kojoj se vrši izbor rektora, odnosno prorektora može učestvovati lice koje je kandidat za tu funkciju, ali ne može glasati kad je u pitanju izbor rektora, odnosno prorektora.

Član 75.**(Odlučivanje Senata)**

- (1) Senat može raspravljati određena pitanja iz svoje nadležnosti i donositi odluke kada sjednici prisustvuje većina od ukupnog broja članova.
- (2) Odluke Senata su pravovaljane kada se za iste izjasni većina od ukupnog broja članova Senata koji odlučuju o predmetu.
- (3) Senat donosi odluke javnim glasanjem, osim o pitanjima za koja je zakonom, ovim Statutom ili drugim opštim aktom utvrđeno da odlučuje tajnim glasanjem.
- (4) Predstavnici studenata ne glasaju prilikom donošenja odluka o izborima u akademska zvanja i odluka o imenovanju komisija za sticanje doktorata nauka.

Član 76.**(Učestvovanje predstavnika sindikata u radu Senata)**

U radu Senata može učestvovati i predstavnik sindikata u visokom obrazovanju, bez prava odlučivanja.

Član 77.**(Tijela Senata)**

Senat može obrazovati vijeća, komisije ili druga radna tijela radi davanja mišljenja ili prijedloga o određenim pitanjima iz djelokruga svoga rada.

Član 78.**(Poslovnik o radu Senata)**

Bliže odredbe o radu i načinu donošenja odluka Senata utvrđuju se Poslovnikom o radu.

VI.4. Drugi organi Univerziteta**Član 79.****(Stručni, savjetodavni organi i stalna tijela Senata)**

- (1) Univerzitet ima i druge stručne i savjetodavne organe: komisije, savjete i komitete.
- (2) Stalna tijela Senata su:

- Izdavački savjet;
- Komisija za sport;
- Komisija za studentski standard;
- Komitet za etička pitanja;
- Disciplinska komisija;
- Druga tijela za kojima se ukaže potreba.

Član 80.
(Izdavački savjet)

Izdavački savjet predlaže planove i programe izdavačke djelatnosti Univerziteta, predlaže izdavanje novih časopisa i publikacija na nivou Univerziteta, razmatra prijedloge nastavno-naučnih/umjetničkih vijeća odjela za davanje saglasnosti za izdavanja univerzitetskih publikacija, te predlaže Senatu usvajanje dodatnih kriterija za vrednovanje univerzitetskih izdanja.

Član 81.
(Komisija za sport)

Komisija za sport ima zadatak da predlaže planove i programe razvoja sporta i organizaciju sportskih takmičenja na nivou Univerziteta, te da ostvaruje saradnju s drugim univerzitetima u cilju realizacije zajedničkih sportskih takmičenja.

Član 82.
(Komisija za studentski standard)

Komisija za studentski standard je savjetodavno tijelo koje pomaže pri pravovremenom i uspješnom rješavanju pitanja studentskog standarda, zdravstvene zaštite, kulturne nadgradnje studenata i sl.

Član 83.
(Komitet za etička pitanja)

Komitet za etička pitanja obavlja zadatke utvrđene Kodeksom nastavničke etike Univerziteta koji donosi Senat, te svoje stavove i zaključke prosljeđuje Senatu na dalji postupak.

Član 84.
(Disciplinska komisija)

Disciplinska komisija vodi postupak i izriče disciplinske mjere u slučaju povreda radnih obaveza zaposlenika Univerziteta.

Član 85.
(Reguliranje tijela Senata)

Sastav, nadležnosti, izbor i način rada tijela Senata regulirat će se posebnim aktima.

Član 86.
(Ad hoc tijela Senata)

Osim stalnih tijela, Senat, Upravni odbor i rektor mogu imenovati i ad hoc tijela, po ukazanoj potrebi, a što će bliže utvrditi svojim pojedinačnim aktima.

VII. ORGANI ORGANIZACIONIH JEDINICA

Član 87. (Organi fakulteta)

Organi fakulteta su:

1. Naučno-nastavno vijeće;
2. Dekan;
3. Prodekani;
4. Šef Odsjeka.

Član 88. (Organi instituta)

Organi instituta su:

1. Direktor;
2. Naučno vijeće;
3. Rukovodioci odjela.

VII.1. Naučno-nastavno vijeće fakulteta

Član 89. (Definicija, sastav i mandat Naučno-nastavnog vijeće)

- (1) Naučno-nastavno vijeće fakulteta (dalje: Vijeće fakulteta) je akademsko tijelo fakulteta, nadležno i odgovorno za akademska pitanja.
- (2) Vijeće fakulteta čine :
 - a) nastavnici i saradnici koji su u radnom odnosu na Univerzitetu, a koji sudjeluju u naučno-nastavnom procesu na tom fakultetu;
 - b) predstavnici studenata, izabrani od strane studentskog predstavničkog tijela, s tim da zastupljenost studenata ne može biti manja od 15 % od ukupnog broja članova Vijeća Fakulteta.
- (3) Mandat članova Vijeća fakulteta iz reda predstavnika studenata traje jednu akademsku godinu.

Član 90. (Djelokrug rada Vijeća)

Vijeće fakulteta, u skladu sa zakonom i ovim Statutom:

- a) predlaže Senatu nastavne planove i programe za organizacionu jedinicu, za sva 3 (tri) ciklusa studija, kao dijela integralnog nastavnog plana i programa Univerziteta;
- b) donosi izvedbene planove;
- c) utvrđuje prijedlog matičnosti i dostavlja isti Senatu na usvajanje;
- d) obrazuje komisije u postupku stjecanja akademske titule magistra struke i imenuje mentore;
- e) utvrđuje prijedloge komisija u postupku stjecanja akademske titule doktora nauka i predlaže mentore;
- f) imenuje komisije za pripremanje prijedloga za izbor nastavnika i saradnika;
- g) predlaže Senatu izbor u zvanje nastavnika i saradnika;
- h) bira i razrješava dekana fakulteta uz saglasnost Senata Univerziteta;
- i) bira i razrješava prodekane na prijedlog dekana;

- j) bira i razrješava rukovodioca matične naučne jedinice / katedre i rukovodioca studijskog odsjeka, na prijedlog dekana;
- k) bira studenta-saradnika (demonstratora) na stručnim studijskim predmetima;
- l) predlaže Senatu Univerziteta program naučno-istraživačkog i umjetničkog rada i program stručnog usavršavanja;
- m) razmatra zahtjeve i utvrđuje prijedloge za odsustvovanje s posla zaposlenika, zbog stručnog usavršavanja;
- n) odlučuje o prigovorima studenata na odluke dekana o pojedinačnim pravima, obavezama i odgovornostima studenata;
- o) utvrđuje prijedlog broja studenata za upis u I godinu na sva 3 (tri) ciklusa studija;
- p) donosi odluku o izbornim sadržajima studijskog programa koji će se izvoditi u tekućoj akademskoj godini, s obzirom na kadrovske, prostorne i finansijske mogućnosti prema broju studenata;
- q) analizira rezultate prolaznosti studenata po ispitnim rokovima, semestru i na kraju akademske godine i predlaže Senatu mjere za poboljšanje prolaznosti studenata;
- r) analizira i ocjenjuje rezultate uspješnosti izvođenja nastave u okviru studijskih programa;
- s) utvrđuje prijedlog mjera za unapređenje nastave;
- t) obavlja i druge poslove koji su po svojoj prirodi ili su zakonom, ovim Statutom i drugim općim aktima, u nadležnosti Vijeća.

Član 91.

(Odlučivanje na sjednicama Vijeća)

- (1) Vijeće fakulteta razmatra pitanja iz svoje nadležnosti na sjednicama, koje se održavaju po potrebi, a, u pravilu, najmanje jedanput mjesečno.
- (2) Na početku akademske godine Vijeće utvrđuje okvirni raspored održavanja sjednica, koji je usklađen s rasporedom održavanja sjednica Senata.
- (3) Sjednicu Vijeća saziva i istom predsjedava dekan.
- (4) U slučaju odsutnosti ili spriječenosti dekana, sjednicu saziva i njenim radom rukovodi prodekan za nastavu.
- (5) Dekan, odnosno prodekan, dužni su sazvati sjednicu Vijeća kada to, u pismenoj formi, zahtjeva najmanje polovina članova Vijeća, Senat ili rektor.
- (6) U radu Vijeća fakulteta na kojem se vrši izbor dekana i prodekana može učestvovati lice koje je kandidat za tu funkciju, ali ne može glasati kada je u pitanju izbor dekana, odnosno prodekana.
- (7) Saradnici ne glasaju prilikom utvrđivanja prijedloga za izbor u viša zvanja od onog kojeg imaju, kao i prilikom imenovanja komisija za ocjenu i odbranu završnih radova na III ciklusu studija.
- (8) Predstavnici studenata ne glasaju prilikom utvrđivanja prijedloga odluka o izborima u akademska zvanja i odluke ili prijedloga odluka o imenovanju komisija za ocjenu i odbranu završnog rada na svim studijskim ciklusima.
- (9) Odluke Vijeća fakulteta su pravovaljane kada se za iste izjasni većina od ukupnog broja članova Vijeća koji odlučuju o predmetu.

VII.2. Dekan

Član 92.

(Dekan)

- (1) Dekan je organ rukovođenja fakultetom.
- (2) Dekana bira i imenuje Vijeće fakulteta uz saglasnost Senata, tajnim glasanjem, nakon provedene procedura javnog konkursa.
- (3) Dekan se bira na mandatni period od 4 (četiri) godine i može biti ponovo izabran na još jedan uzastopni mandatni period.

Član 93.

(Izbor dekana)

- (1) Za dekana može biti izabran nastavnik koji je na Univerzitetu izabran u naučno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno zvanje redovnog ili vanrednog profesora i koji ispunjava opće uvjete utvrđene stavom (2) i posebne uvjete iz tački b) do e) stava (3) člana 50 ovoga Statuta.
- (2) Kandidat za dekana dužan je uz prijavu na konkurs, pored traženih dokaza o ispunjavanju uvjeta utvrđenih u prethodnom stavu ovog člana, dostaviti i program rada i razvoja fakulteta za mandatni period.
- (3) Način dokazivanja ispunjenja uvjeta iz stava (1) ovoga člana utvrđuje se odlukom Vijeća o raspisivanju konkursa.

Član 94.

(Postupak izbora dekana)

- (1) Postupak izbora dekana pokreće Vijeće fakulteta, najkasnije 3 (tri) mjeseca prije isteka perioda na koji je izabran aktuelni dekan.
- (2) Postupak izbora dekana pokreće Vijeće fakulteta donošenjem odluke o raspisivanju konkursa i imenovanjem Konkursne komisije za izbor dekana (dalje: Konkursna komisija) i njenog sekretara iz reda diplomiranih pravnika zaposlenih na Univerzitetu.
- (3) Konkursna komisija se sastoji od 3 (tri) člana iz reda akademskog osoblja fakulteta, između kojih se imenuje predsjednik.

Član 95.

(Konkurs za izbor dekana)

Konkurs za izbor dekana objavljuje se najmanje u jednom od dnevnih listova i na Web-stranici Univerziteta, organizacijske jedinice i njihovim oglasnim pločama, a rok za prijavljivanje kandidata je 15 (petnaest) dana od dana njegovog objavljivanja u dnevnom listu.

Član 96.

(Konkursna komisija za izbor dekana)

- (1) Konkursna komisija, u roku od 8 (osam) dana od dana zaključivanja konkursa, sačinjava listu kandidata koji ispunjavaju uvjete konkursa po abecednom redu, i dostavlja je Senatu radi davanja prethodne saglasnosti.

- (2) Dalji postupak izbora dekana provodi Vijeće fakulteta, na način, po postupku i u rokovima utvrđenim u članovima 54 i 55 ovoga Statuta, koji se analogno primjenjuju i na postupak izbora dekana.

Član 97.

(Početak mandata dekana)

Mandat dekana u pravilu počinje 1. jula.

Član 98.

(Vršilac dužnosti dekana)

- (1) U slučaju da se po raspisanom konkursu ne izvrši izbor dekana, postupak izbora se ponavlja u roku od 3 (tri) mjeseca, a Vijeće fakulteta će, bez konkursa, imenovati vršioca dužnosti dekana, iz reda svojih članova, koji su u naučno-nastavnom, odnosno umjetničko-nastavnom zvanju redovnog, vanrednog profesora ili docenta, zaposlenog na Univerzitetu s punim radnim vremenom, na period od najduže 6 (šest) mjeseci, računajući od dana njegovog imenovanja.
- (2) Ista osoba može biti imenovana za vršioca dužnosti dekana najviše dva uzastopna perioda.
- (3) Prijedlog za vršioca dužnosti, u smislu prethodnog stava, može dati svaki član Vijeća fakulteta. Izbor se vrši tajnim glasanjem, većinom glasova od ukupnog broja njegovih članova.

Član 99.

(Prava i dužnosti vršioca dužnosti dekana)

Vršilac dužnosti dekana ima sva prava i dužnosti dekana.

Član 100.

(Djelokrug rada dekana)

- (1) Dekan obavlja poslove utvrđene zakonom, ovim Statutom i drugim općim aktima, a naročito:
- a) zastupa i predstavlja fakultet;
 - b) odgovoran je za organizaciju i provođenje naučno/umjetničko-nastavnog procesa;
 - c) predlaže rektoru unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta fakulteta, uz prethodno pribavljeno mišljenje Vijeća fakulteta;
 - d) saziva i predsjedava sjednicama Vijeća fakulteta;
 - e) donosi prvostepene odluke o pojedinačnim pravima i obavezama studenata, te pokreće i provodi prvostepeni postupak za utvrđivanje štete koju pričinje studenti;
 - f) odlučuje o korištenju sredstava fakulteta do iznosa od 10.000,00 KM, u skladu s finansijskim planom, a preko tog iznosa uz saglasnost rektora;
 - g) predlaže Vijeću imenovanje i razrješenje prodekana;
 - h) provodi odluke, zaključke i druge akte nadležnih organa u skladu sa zakonom, ovim Statutom i drugim općim aktima;
 - i) obavlja i druge poslove utvrđene Zakonom, ovim Statutom i drugim općim aktima Univerziteta.
- (2) Prilikom obavljanja poslova utvrđenih stavom (1) ovoga člana, zakonom i drugim općim aktima, dekan može obrazovati ad hoc komisije i radna tijela.
- (3) Dekan može zatražiti od Vijeća fakulteta zauzimanje stavova, odnosno davanje prethodnih

mišljenja o pojedinim pitanjima, kada smatra da je to od posebne važnosti za fakultet, ili procjeni da će na taj način rješavanje određenog problema biti efikasnije.

Član 101.

(Odgovornost dekana za zakonitost rada)

- (1) Dekan je odgovoran za zakonitost rada fakulteta.
- (2) Za svoj rad, koji se odnosi na poslovanje, dekan je odgovoran rektoru i Upravnom odboru, a u domenu akademskih pitanja Vijeću fakulteta i Senatu Univerziteta, kojima jednom godišnje podnosi izvještaj o svom radu.

Član 102.

(Razrješenje dužnosti dekana)

- (1) Sjednicom Vijeća, kada se razmatra prijedlog za razrješenje Dekana, predsjedava najstariji član Vijeća.
- (2) Vijeće fakulteta može razriješiti dekana i prije isteka perioda na koji je izabran, u slijedećim slučajevima:
 - a) na lični zahtjev;
 - b) ako se utvrdi da je odgovoran za neuspješan ili nezakonit rad fakulteta;
 - c) ako se utvrdi da ima lične i druge interese koji su u suprotnosti s interesima fakulteta i u drugim slučajevima postojanja sukoba interesa;
 - d) ako bude pravosnažno osuđen za počinjeno krivično djelo;
 - e) kada svojim ponašanjem povrijedi ugled dužnosti koju vrši;
 - f) ukoliko izgubi radnu sposobnost obavljanja dužnosti dekana, zbog odsutnosti ili spriječenosti da u periodu dužem od tri mjeseca obavlja dužnost dekana;
 - g) ako mu Vijeće fakulteta iskaže nepovjerenje, tajnim izjašnjavanjem i dvotrećinskom većinom, i
 - h) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom.
- (3) Obrazloženi prijedlog, zasnovan na razlozima iz prethodnog stava, za razrješenje dekana može dati najmanje jedna polovina članova Vijeća fakulteta, najmanje jedna polovina članova Senata i Rektor.

Član 103.

(Odlučivanje o razrješenju dužnosti dekana)

- (1) O prijedlogu za razrješenje dekana, kao i imenovanje vršioca dužnosti, odlučuje Vijeće fakulteta, na način i po postupku utvrđenim članom 63 ovoga Statuta, koji se analogno primjenjuje i na dekana.
- (2) Danom prestanka mandata dekana iz razloga navedenih članom 102 ovog Statuta prodekani ostaju na funkciji do imenovanja novih.

VII.3. Prodekani

Član 104.

(Prodekani)

- (1) Dekanu u njegovom radu pomažu prodekani, kojih može biti najviše 2 (dva).
- (2) Djelokrug prodekana utvrđuje dekan posebnim aktom.
- (3) Prodekane bira i razrješava Vijeće fakulteta, tajnim glasanjem, iz reda kandidata koje predlaže dekan.

- (4) Prodekani se biraju iz reda nastavnika Univerziteta koji su u radnom odnosu na Univerzitetu s punim radnim vremenom.

Član 105.

(Mandat i odgovornost prodekana)

Prodekani se biraju na period od 4 (četiri) godine, a za svoj rad odgovaraju Vijeću fakultetu i dekanu.

Član 106.

(Razrješenje dužnosti prodekana)

Prodekani mogu odlukom Vijeća fakulteta, a na prijedlog dekana, biti razrješeni dužnosti i prije vremena na koje su izabrani, iz razloga iz kojih se može prijevremeno razriješiti dekan.

Član 107.

(Odlučivanje o razrješenju dužnosti prodekana)

- (1) O prijedlogu za razrješenje prodekana odlučuje Vijeće fakulteta tajnim glasanjem, većinom glasova od ukupnog broja njegovih članova.
- (2) Nakon donošenja odluke o razrješenju prodekana, Vijeće fakulteta, na istoj sjednici, bira drugog nastavnika na funkciju prodekana, a na prijedlog dekana.

VII.4. Šef odsjeka

Član 108

(Šef odsjeka)

- (1) Radom odsjeka rukovodi šef odsjeka.
- (2) Šefa odsjeka imenuje i razrješava dužnosti Vijeće organizacione jedinice na prijedlog rukovodioca organizacione jedinice, na period od 4 (četiri) godine, iz reda nastavnika izabranih u naučno-nastavna, odnosno umjetničko-nastavna zvanja, koji su u radnom odnosu na Univerzitetu s punim radnim vremenom.
- (3) Odlukom o imenovanju Vijeće organizacione jedinice, u skladu s ovim Statutom i drugim općim aktima Univerziteta, određuje djelokrug šefa odsjeka, koji je za svoj rad odgovoran rukovodiocima organizacione jedinice.

VII.5. Naučno vijeće instituta

Član 109.

(Naučno vijeće)

- (1) Naučno vijeće (u daljem tekstu: NV) je stručni organ instituta, kojeg čine:
 - a) direktor;
 - b) svi zaposlenici instituta izabrani u naučna zvanja.
- (2) Direktor je član Naučnog vijeća po položaju, u toku trajanja mandata, pri čemu se podrazumijeva i članstvo u svojstvu vršilaca dužnosti.
- (3) Direktor saziva i predsjedava sjednicama NV;
- (4) Način rada NV-a bit će uređen poslovníkom o radu, kojeg donosi NV.

Član 110.
(Nadležnosti Naučnog vijeća)

- (1) Naučno vijeće je nadležno za razmatranje i odlučivanje o naučnim i stručnim pitanjima, a posebno:
- a) pripremanje i utvrđivanje programa naučno-istraživačkog rada i praćenje njihovog ostvarivanja;
 - b) utvrđivanje naučno-istraživačkih projekata, određivanje voditelja projekata, davanje odgovarajućih smjernica, praćenje njihove realizacije i evaluacija ostvarenih projekata;
 - c) utvrđuje prijedloge za izbor u naučna i istraživačka zvanja;
 - d) imenuje komisije za pripremanje prijedloga za izbor u naučna i istraživačka zvanja;
 - e) utvrđuje naučno-istraživačke projekte;
 - f) utvrđuje strateške projekte za razvoj instituta;
 - g) utvrđuje prijedloge za realizaciju praktične nastave;
 - h) izbor i razrješenje dužnosti direktora, tajnim glasanjem;
 - i) vođenje potrebnih aktivnosti u cilju osposobljavanja i usavršavanja kadrova za naučno-istraživački rad;
 - j) donošenje Poslovnika o radu;
 - k) razmatranje, odlučivanje i davanje mišljenja o drugim naučnim i stručnim pitanjima, te vršenje drugih nadležnosti u skladu sa zakonom, ovim Statutom i općim aktima Univerziteta.
- (2) NV svoje odluke donosi javnim glasanjem, osim za ona pitanja za koja je ovim Statutom ili drugim općim aktima, utvrđeno da odlučuje tajnim glasanjem.

Član 111.
(Sjednice Naučnog vijeća)

- (1) NV svoje nadležnosti vrši na sjednicama, koje se održavaju, po potrebi, a, u pravilu, najmanje jedanput mjesečno.
- (2) Na početku akademske godine NV utvrđuje okvirni raspored održavanja sjednica, koji je, u principu, usklađen s rasporedom održavanja sjednica Senata.
- (3) Sjednicom NV-a predsjedava direktor, osim u slučaju odsutnosti, odnosno spriječenosti, sjednicu saziva i njenim radom rukovodi lice iz reda članova NV koje on ovlasti.
- (4) Direktor je dužan sazvati sjednicu NV-a kada to, u pisanoj formi, zahtijeva najmanje polovina članova NV-a, Senat ili rektor.

Član 112.
(Odlučivanje Naučnog vijeća)

- (1) NV pravovaljano raspravlja i odlučuje kada sjednici prisustvuje većina od ukupnog broja članova.
- (2) NV donosi odluke većinom glasova od ukupnog broja članova.

Član 113.
(Poslovnik o radu Naučnog vijeća)

Bliže odredbe o radu i načinu donošenja odluka NV-a utvrđuju se Poslovníkom o radu.

VII.6. Direktor instituta

Član 114. (Direktor)

Direktor Instituta je organ rukovođenja institutom.

Član 115. (Izbor direktora)

- (1) Direktora instituta bira NV, tajnim glasanjem, nakon provedene procedure javnog konkursa.
- (2) Direktor instituta bira se na mandatni period od 4 (četiri) godine i može biti ponovo izabran.
- (3) Ista osoba se može imenovati na dva uzastopna mandata na institutu.

Član 116. (Opći i posebni uvjeti za izbor direktora)

- (1) Za direktora instituta može biti izabrano lice koje ima naučni stepen doktora nauka i izbor u jedno od naučno-nastavnih zvanja (redovnog ili vanrednog profesora ili ekvivalentnim naučnim zvanjima), ukoliko ispunjava zakonske uvjete, te koji ispunjava opće uvjete utvrđene stavom (2) i posebne uvjete iz tački b) do e) stava (3) člana 50 ovoga Statuta.
- (2) Kandidat za direktora dužan je, uz prijavu na konkurs, pored dokaza o ispunjavanju utvrđenih uvjeta, dostaviti i program rada i razvoja instituta za naredni mandatni period.
- (3) Odlukom NV-a o raspisivanju konkursa, utvrđuju se dokumenti koji se prilažu uz prijavu kao dokazi o ispunjavanju utvrđenih uvjeta koji proizlaze iz stava (1) ovoga člana.

Član 117. (Postupak izbora direktora)

- (1) Postupak izbora direktora instituta pokreće NV, najkasnije 3 (tri) mjeseca prije isteka mandata.
- (2) NV pokreće postupak izbora direktora donošenjem odluke o raspisivanju konkursa i imenovanjem konkursne komisije za izbor direktora (u daljem tekstu: konkursna komisija).
- (3) Konkursnu komisiju čine 3 (tri) člana, svi iz reda zaposlenih na institutu, koji nisu kandidati za izbor direktora.

Član 118. (Objava konkursa za izbor direktora)

Konkurs za izbor direktora instituta objavljuje se u najmanje jednom dnevnom listu i na web-stranici Univerziteta i instituta, te oglasnoj ploči instituta, a rok za podnošenje prijave kandidata iznosi 15 (petnaest) dana od dana objavljivanja u dnevnom listu.

Član 119. (Provođenje postupka izbora direktora)

- (1) Konkursna komisija, u roku od 8 (osam) dana od dana zaključivanja konkursa, sačinjava listu kandidata koji ispunjavaju uvjete konkursa po abecednom redu, i dostavlja je Senatu radi davanja prethodne saglasnosti.
- (2) Dalji postupak izbora direktora provodi Naučno vijeće, na način, po postupku i u rokovima

utvrđenim u članovima 54 i 55 ovoga Statuta, koji se analogno primjenjuju i na postupak izbora direktora.

Član 120.

(Imenovanje vršioca dužnosti direktora)

- (1) U slučaju da se ne izvrši izbor direktora instituta, NV, bez konkursa, imenuje vršioca dužnosti direktora instituta, iz reda njegovih članova u naučnom, istraživačkom ili naučno-nastavnom zvanju, zaposlenog na Univerzitetu s punim radnim vremenom, na period od najduže 6 (šest) mjeseci, računajući od dana imenovanja.
- (2) Prijedlog za vršioca dužnosti, u smislu prethodnog stava, može dati svaki član NV-a, s tim što se izbor vrši tajnim glasanjem, većinom glasova od ukupnog broja njegovih članova.
- (3) Vršilac dužnosti direktora instituta ima sva prava i dužnosti direktora.
- (4) Istovremeno s imenovanjem vršioca dužnosti direktora instituta, NV donosi odluku o ponovnom raspisivanju konkursa za izbor direktora.

Član 121.

(Djelokrug rada direktora)

- (1) Direktor instituta obavlja poslove utvrđene zakonom, ovim Statutom i drugim općim aktima, a naročito:
 - a) organizira i rukovodi radom instituta;
 - b) predstavlja institut i odgovoran je za njegov rad;
 - c) zastupa institut u okviru registrirane djelatnosti i po ovlaštenju rektora;
 - d) predlaže dnevni red sjednica NV-a;
 - e) predlaže rektoru mjere za efikasno i zakonito obavljanje djelatnosti, te unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta instituta;
 - f) predlaže rektoru osnove poslovne politike, program rada i plan razvoja, uz preduzimanje odgovarajućih mjera za njihovo sprovođenje;
 - g) predlaže Senatu Univerziteta promjenu i proširivanje djelatnosti instituta;
 - h) organizira naučno-istraživački i stručni rad na institutu i predlaže mjere za njegovo poboljšanje;
 - i) predlaže rektoru zasnivanje i prestanak radnog odnosa zaposlenika instituta;
 - j) predlaže koeficijente kvaliteta za obračun plaće zaposlenika organizacione jedinice;
 - k) predlaže mjere i, uz prethodnu saglasnost rektora Univerziteta, odlučuje o stručnom obrazovanju i usavršavanju zaposlenika instituta;
 - l) odlučuje o upućivanju zaposlenika na službeni put u zemlji i inostranstvu, uz prethodnu saglasnost rektora;
 - m) predlaže rektoru cjenovnik usluga instituta za treća lica;
 - n) imenuje predstavnike instituta u druge organizacije i institucije, uz saglasnost rektora;
 - o) preduzima mjere u oblasti zaštite na radu, zaštite na unapređenju životne okoline, u skladu sa zakonom i općim aktima Univerziteta i instituta;
 - p) podnosi rektoru godišnji izvještaj o svom radu, te radu i poslovanju instituta;
 - q) donosi prvostepene odluke o pojedinačnim pravima zaposlenika iz radnog odnosa u institutu, u skladu sa Statutom i općim aktima;
 - r) izvršava odluke Senata, Upravnog odbora i rektora;
 - s) predlaže korištenje vlastitih sredstava instituta, u skladu sa zakonskim propisima;

- t) raspolaže finansijskim sredstvima instituta u pojedinačnom iznosu do 10.000,00 KM;
 - u) naredbodavac je za izvršenje finansijskog plana koji se odnosi na institut, u skladu sa Statutom;
 - v) obavlja druge poslove, utvrđene zakonom, ovim Statutom i drugim općim aktima.
- (2) Prilikom obavljanja poslova, koji su mu utvrđeni stavom (1) ovoga člana, zakonom i drugim općim aktima, direktor Instituta može osnivati *ad hoc* komisije i radna tijela, te zahtijevati prethodna mišljenja NV-a.

Član 122.

(Odgovornost direktora za zakonitost rada)

Direktor instituta odgovoran je za zakonitost rada instituta; za svoj rad u domenu naučnih i stručnih pitanja odgovara NV-u i Senatu, a u domenu poslovanja Upravnom odboru i rektoru.

Član 123.

(Razrješenje dužnosti direktora)

- (1) NV može razriješiti dužnosti direktora instituta i prije isteka perioda na koji je izabran, i to iz razloga utvrđenih u članu 102. ovoga Statuta, koji se analogno primjenjuju i na direktora instituta.
- (2) Obrazloženi prijedlog, zasnovan na razlozima iz prethodnog stava, za razrješenje dekana može dati najmanje jedna polovina članova NV, najmanje jedna polovina članova Senata i rektor.
- (3) O prijedlogu za razrješenje dužnosti direktora instituta, kao i, u tom slučaju, imenovanju vršioca dužnosti, odlučuje NV, na način i po postupku utvrđenim članom 63 ovoga Statuta, koji se analogno primjenjuje i na direktora.

VIII. ORGANIZIRANJE I IZVOĐENJE UNIVERZITETSKIH STUDIJA

Član 124.

(Univerzitetski studiji)

- (1) Visoko obrazovanje na Univerzitetu se stječe na univerzitetskim studijima, koji se organiziraju i izvode na fakultetima, odnosno na nivou Univerziteta, za multidisciplinarne studijske programe.
- (2) Organizacija i realizacija nastave za multidisciplinarne studijske programe bliže se utvrđuje Pravilima o organiziranju dodiplomskog, diplomskog i doktorskog studija (dalje u tekstu: Pravila o studiju).

Član 125.

(Zajednički studijski programi)

- (1) Univerzitet može izvoditi zajednički studijski program s drugim akreditiranim univerzitetima.
- (2) Odluku o izvođenju studijskog programa iz prethodnog stava donosi Senat.
- (3) Po završenom programu iz stava 1. ovog člana stječe se zajednička diploma.

Član 126.**(Definicija, organiziranje i izvođenje univerzitetskih studija)**

- (1) Univerzitetski studiji organiziraju se i izvode u skladu sa studijskim programima, koje donosi Senat, na prijedlog Vijeća fakulteta.
- (2) Studijski program je skup obaveznih i izbornih studijskih područja, odnosno predmeta, s okvirnim sadržajem, čijim se savladavanjem osiguravaju neophodni ishodi učenja, znanja i vještine za stjecanje diplome odgovarajućeg nivoa i vrste studija.

Član 127.**(Studijski program)**

- (1) Studijski program sadrži:
 - a) stručni i akademski naziv i stepen koji se stječe završetkom studija;
 - b) uvjete za upis na studijski program;
 - c) listu obaveznih i izbornih predmeta i broj sati potrebnih za njihovu realizaciju;
 - d) broj ECTS bodova za svaki nastavni predmet i završni rad;
 - e) uvjete za prelazak sa drugih studijskih programa u okviru istih ili srodnih područja studija;
 - f) način izbora predmeta iz drugih studijskih programa;
 - g) uvjete upisa u sljedeću godinu, te način završetka studija;
 - h) način izvođenja studija i način provjere znanja za svaki predmet;
 - i) analizu tržišta rada o potrebi za kadrovima s kompetencijama studijskog programa;
 - j) druga pitanja od značaja za izvođenje studijskog programa.
- (2) Kod utvrđivanja studijskog programa, fakultet treba naročito obratiti pažnju da studij bude:
 - a) savremen i primjeren mogućnostima i interesima studenata, te potrebama poslodavaca;
 - b) usporediv sa srodnim programima na referentnim visokoškolskim ustanovama, i
 - c) ekonomski opravdan.
- (3) Usklađivanje studijskog programa s organizacijom rada i dostignućima nauke i umjetnosti ne smatra se novim studijskim programom.

Član 128.**(Ciklusi univerzitetskih studija)**

Na Univerzitetu se studiji organiziraju u 3 (tri) ciklusa i to:

- a) prvi ciklus ili dodiplomski studij vodi do akademskog zvanja završenog dodiplomskog studija (the degree of Bachelor) ili ekvivalenta, stečenog nakon najmanje 3(tri) i najviše 4 (četiri) godine studija, nakon stjecanja svjedočanstva o završenoj srednjoj školi, koji se vrednuje s najmanje 180, odnosno 240 ECTS bodova;
- b) drugi ciklus ili diplomski studij vodi do akademskog zvanja magistra struke ili ekvivalenta, stečenog nakon završenog dodiplomskog studija, i traje 1 (jednu) ili 2 (dvije) godine, a vrednuje se sa 60, odnosno 120 ECTS bodova, i to tako da u zbiru sa prvim ciklusom iznosi 300 ECTS bodova, i
- c) treći ciklus ili doktorski studij vodi do akademskog zvanja doktora nauka ili ekvivalenta, traje 3 (tri) godine i vrednuje se sa 180 ECTS bodova, i to tako da u zbiru s prva dva ciklusa iznosi 480 ECTS bodova.

VIII.1. Organizacija nastave i ocjenjivanje

Član 129.

(Akademska godina)

- (1) Nastava i ispiti se obavljaju tokom akademske godine.
- (2) Akademska godina na Univerzitetu počinje 1. (prvog) oktobra, a završava 30. (tridesetog) septembra naredne godine.
- (3) Organizaciju nastavnih aktivnosti utvrđuje Senat, prije početka akademske godine.

Član 130.

(Organizacija nastave)

- (1) Akademska godina se organizuje u 2 (dva) semestra.
- (2) Jedan semestar studija vrednuje se sa 30 ECTS bodova u svakom od studijskih ciklusa.
- (3) Broj ECTS bodova za svaki predmet određuje se na osnovu ukupnog vremena tokom kojeg je student angažiran na datom predmetu i to:
 - nastava (teorijska i/ili praktična nastava, vježbe, seminarski radovi i dr.);
 - samostalni zadaci (domaći zadaci, projekti, istraživački radovi i dr.);
 - učenje kod pripreme za provjeru znanja (testovi, završni ispit i dr.).
- (4) Zbir od 60 ECTS bodova odgovara prosječnom ukupnom angažmanu studenta u obimu 40-časovne radne sedmice tokom jedne akademske godine.

Član 131.

(Dobrovoljni rad studenata)

- (1) Univerzitet može organizirati dobrovoljni rad studenata (rad bez naknade) na projektima od značaja za lokalnu zajednicu, i taj rad se vrednuje u sistemu visokog obrazovanja.
- (2) Uvjeti, način organiziranja i vrednovanja dobrovoljnog rada uređuju se posebnim općim aktom.

Član 132.

(Nastavni planovi i programi)

- (1) Nastava na Univerzitetu se izvodi po usvojenim nastavnim planovima i programima, koje donosi Senat, na prijedlog Vijeća fakulteta.
- (2) Nastavnim planom utvrđuju se nastavni predmeti, ukupan broj sati predavanja, vježbi i drugih oblika nastavnog rada.
- (3) Nastavnim programom utvrđuje se sadržaj nastavnog predmeta, način izvođenja nastave i polaganja ispita i drugih vidova provjere znanja, obavezni udžbenici, priručnici i druga obavezna literatura na osnovu koje se polaže ispit iz tog nastavnog predmeta, kao i broj ECTS bodova.
- (4) S nastavnim planovima i programima studenti se upoznaju na početku akademske godine, putem oglasne ploče fakulteta, web-stranice Univerziteta i fakulteta, te na drugi pogodan način.
- (5) Primjenu nastavnih planova i programa prati Senat koji je dužan svake 4 (četiri) godine od početka njihove primjene pokrenuti postupak za njihovo cjelovito preispitivanje i unapređivanje.

- (6) U skladu s Evropskom poveljom o sportu, Univerzitet će osigurati mogućnosti bavljenja sportom i rekreativnim tjelesnim aktivnostima.

Član 133.

(Nastavni predmeti)

- (1) Nastavni predmeti su obavezni i izborni, opći, stručni i zajednički.
- (2) Nastavnim planom se nastavni predmeti za pojedine studijske programe definiraju kao obavezni i izborni.
- (3) Univerzitet može utvrditi da neki od stručnih predmeta budu zajednički predmeti, ukoliko se njima daje zajednička stručna osnova studentima koji studiraju komplementarna naučna, odnosno umjetnička područja.
- (4) Nastava i ispiti iz određenih predmeta mogu se obavljati i na drugoj visokoškolskoj ustanovi koja je matična za taj predmet, što se uređuje ugovorom između Univerziteta i visokoškolske ustanove.
- (5) Matičnost za opće nastavne predmete utvrđuje Senat.

Član 134.

(Obavezni i izborni nastavni predmeti)

- (1) Obavezni predmeti moraju odgovarati zahtjevima pojedinih profesija.
- (2) Izborni predmeti omogućavaju stjecanje znanja i razvijanje vještina u oblastima za koje studenti imaju izražen interes ili sklonost.
- (3) Izborni predmeti mogu biti:
 - a) na slobodnoj listi sa koje studenti biraju svake godine utvrđeni broj predmeta koji korespondiraju s obaveznim sadržajima i obaveznim brojem ECTS bodova;
 - b) grupirani kao posebne nastavne (izborne) grupe – usmjerenja koje studenti biraju, i
 - c) kombinacija prethodna dva sistema.

Član 135.

(Odgovornosti i obaveze predmetnog nastavnika)

- (1) Predmetni nastavnik je odgovoran za izvođenje svih oblika nastave: predavanja, vježbi, praktičnog rada, konsultacija i dr. za pojedine predmete.
- (2) Predmetni nastavnik obavezan je da, u skladu sa studijskim programom, za svaki nastavni predmet utvrdi plan rada, koji uključuje evaluaciju prisustva nastavi i vježbama, termine i način provjere znanja (testove, projekte i sl.), kao i ostale oblike individualnog rada studenata (seminari, projekti, zadaće i dr.), vodeći pri tome računa da svi navedeni oblici aktivnosti i obaveza studenata budu usaglašeni sa utvrđenim opterećenjem studenata.
- (3) Predmetni nastavnik upoznaje studente s planom rada za nastavni predmet u prvoj sedmici semestra.

Član 136.

(Konsultacije)

- (1) Nastavnik i saradnik dužni su kontinuirano u toku nastave pružati pomoć studentima putem konsultacija.
- (2) Termini za konsultacije usklađuju se s terminima predviđenim za održavanje nastave za pojedine predmete i objavljuju se na oglasnoj ploči, odnosno web-stranici fakulteta.

Član 137.**(Provjera znanja)**

- (1) Plan rada za nastavni predmet obavezno uključuje opis provjere znanja koje se realizira tokom semestra, kao i termine za provjeru znanja.
- (2) Provjera znanja studenata u toku trajanja semestra vrši se testiranjem, kolokviranjem, zadaćama i drugim oblicima provjere znanja, a mogu se realizirati u pismenoj, usmenoj ili praktičnoj formi.
- (3) Sve provjere znanja tokom semestra čine predispitne obaveze, a uspješnost studenata u realizaciji obaveza izražava se u bodovima.
- (4) Sistem bodovanja mora biti jasno naznačen u planu rada nastavnog predmeta za dati semestar.
- (5) O izvršavanju predispitnih obaveza predmetni nastavnik, odnosno suradnik, vodi evidenciju.

Član 138.**(Završni ispit)**

- (1) Po završetku nastave i nakon ovjere semestra u 16. (šesnaestoj) sedmici u semestru organizira se završni ispit. Student u jednom danu može polagati završni ispit iz najviše jednog predmeta.
- (2) Ispiti i svi oblici provjere znanja su javni.
- (3) Ispit je jedinstven i polaže se usmeno, pismeno, odnosno praktično.
- (4) Rezultati pismenih ispita se čuvaju do naredne akademske godine.
- (5) Ispiti se polažu u sjedištu Univerziteta, odnosno u objektima navedenim u dozvoli za rad.
- (6) U strukturi ocjenjivanja, završni ispit se može vrednovati s najviše 50% bodova.
- (7) Na završnom ispitu se utvrđuje konačna ocjena.

Član 139.**(Struktura bodova)**

- (1) Na osnovu bodova predispitnih obaveza i bodova završnog ispita, student za određeni predmet može ostvariti najviše 100 bodova.
- (2) U strukturi ukupnog broja bodova, koja mora biti opisana u planu rada za dati predmet, najmanje 50% bodova predmetni nastavnik mora predvidjeti za predispitne obaveze.

Član 140.**(Uvid u bodovanje i pravo prigovora)**

Student ima pravo uvida u bodovanje i pravo prigovora na bodovanje predispitnih obaveza i rezultate završnih, popravnih i dodatnih popravnih ispita, na način i po postupku utvrđenom Pravilima studiranja.

Član 141. (Uspjeh studenta)

- (1) Uspjeh studenata na ispitu izražava se brojnom, opisnom ili slovnom ocjenom i to u redoslijedu od najniže k najvišoj:
 - a) ocjena 5 (pet), opisno "ne zadovoljava", slovno "F", ispod 55 ostvarenih bodova;
 - b) ocjena 6 (šest), opisno "dovoljan", slovno "E", od 55 do 64 ostvarena boda;
 - c) ocjena 7 (sedam), opisno "dobar", slovno "D", od 65 do 74 ostvarena boda;
 - d) ocjena 8 (osam), opisno "vrlodobar", slovno "C", od 75 do 84 ostvarena boda;
 - e) ocjena 9 (devet), opisno "izvanredan", slovno "B", od 85 do 94 ostvarena boda;
 - f) ocjena 10 (deset), opisno "odličan", slovno "A", od 95 do 100 ostvarenih bodova.
- (2) Ocjena u smislu prethodnog stava formira se na osnovu ukupnog broja bodova za predmet.
- (3) Ukoliko student ne dobije pozitivnu / prolaznu ocjenu 6 (šest) i više, smatra se da nije ostvario ECTS bodove za dati predmet.
- (4) Ukoliko student ostvari ocjenu 6 (šest) i više, smatra se da je ostvario ECTS bodove za dati predmet, a dobijena ocjena upisuje se u indeks.
- (5) U slučaju da nijedan student ne ostvari 95 bodova, što predstavlja donji prag za ocjenu 10 (deset), skala iz stava 1 ovog člana se može korigirati prema najboljem postignutom uspjehu, s tim što se ne može mijenjati donji prag za ocjenu 6 (šest).

Član 142. (Popravni i dodatni popravni ispit)

- (1) Student koji ne pristupi završnom ispitu iz nekog predmeta ili ne ostvari ukupan broj bodova dovoljan za prolaznu ocjenu za neki predmet, može pristupiti popravnom ispitu iz datog predmeta, u roku koji ne može biti kraći od 4 (četiri) sedmice, računajući od dana polaganja završnog ispita u semestru.
- (2) Za slučajeve iz prethodnog stava, organizira se i dodatni popravni ispitni termin, u drugoj polovini mjeseca septembra za predmete zimskog i ljetnog semestra tekuće akademske godine.
- (3) Prije dodatnog popravnog ispita student pohađa dopunsku nastavu, u trajanju od 3 (tri) sedmice, kako bi se pripremio za dodatni popravni ispit.
- (4) Popravni i dodatni popravni ispit izvode se na isti način, te nose isti broj bodova u ukupnoj strukturi bodovanja kao i završni ispit za dati predmet.

Član 143. (Predmet nepoložen na završnom i popravnom ispitu)

- (1) Polaganjem ispita student stječe određeni broj bodova, u skladu sa studijskim programom.
- (2) Student koji ne položi ispit iz obaveznog nastavnog predmeta do početka naredne akademske godine dužan je ponovo prisustvovati realizaciji nastave iz datog predmeta.
- (3) Student koji ne položi izborni predmet, može ponovo izabrati isti ili birati drugi izborni predmet koji nosi potreban broj ECTS bodova.
- (4) Studijskim programom se može uvjetovati opredjeljenje studenata za određeni predmet prethodno položenim ispitima iz jednog ili više predmeta utvrđenih studijskim programom.
- (5) Pravila studija uređuju se posebnim općim aktom.

Član 144.**(Nastava u toku ljetnog odmora)**

- (1) Vijeće fakulteta može donijeti odluku da se u toku ljetnog odmora izvodi nastava iz pojedinih predmeta tako što će se u tom periodu izvesti cijeli nastavni program.
- (2) Student ima pravo na nastavu iz prethodnog stava samo za 1 (jedan) predmet.

VIII.2. Studij prvog ciklusa – dodiplomski studij**Član 145.****(Studij prvog ciklusa)**

- (1) Univerzitet, odnosno fakulteti, organizuju i izvode studij prvog ciklusa (dalje u tekstu: dodiplomski studij) za stjecanje akademskog zvanja Bachelora struke ili ekvivalenta iz naučnih, odnosno umjetničkih oblasti za koje su matični.
- (2) Dodiplomski studij se organizira i izvodi za redovne studente, ali i za vanredne studente, studente učenjem na daljinu, ili kombinirajem sva tri načina studiranja.
- (3) Dodiplomski studij se organizira i izvodi kao trogodišnji, koji se vrednuje sa 180 ECTS bodova, ili četverogodišnji, koji se vrednuje sa 240 ECTS bodova.

Član 146.**(Upis studenata)**

- (1) Senat, na prijedlog Vijeća fakulteta, donosi odluku o upisu, na osnovu koje se student upisuje na dodiplomski studij.
- (2) Odlukom za upis utvrđuje se za svaki studij:
 - a) broj redovnih studenata koji studiraju uz finansijsku pomoć Ministarstva;
 - b) broj redovnih studenata koji sami plaćaju studij;
 - c) broj vanrednih studenata;
 - d) broj studenata koji studiraju učenjem na daljinu;
 - e) broj studenata stranih državljana i lica bez državljanstva.
- (3) Saglasnost na odluku o upisu studenata daje Ministarstvo.
- (4) Na osnovu odluke o upisu, Senat raspisuje konkurs za upis studenata.
- (5) Konkurs se objavljuje u štampanim sredstvima dnevnog javnog informiranja i na web-stranici Univerziteta, organizacijske jedinice i njihovim oglasnim pločama.

Član 147.**(Pravo na upis i status studenta)**

- (1) Pravo na upis i status studenta na Univerzitet imaju sva lica koja su završila četverogodišnju srednju školu u Bosni i Hercegovini, kao i lica koja su završila četverogodišnju srednju školu u inostranstvu.
- (2) Kandidati koji su srednju školu završili u inostranstvu, uz prijavu na konkurs, podnose obrazovne isprave i rješenje o ekvivalenciji, odnosno nostrifikaciji, a ako je postupak u toku, dostavljaju dokaz o podnesenom zahtjevu.
- (3) Univerzitet će osigurati pristup studiju stranim državljanima i licima bez državljanstva u skladu s načelima evropskog sistema visokog obrazovanja, osiguravajući im studij pod istim uvjetima kao i državljanima Bosne i Hercegovine.

- (4) Troškovi školarine za lica iz prethodnog stava utvrdit će se odlukom Upravnog odbora, na prijedlog Senata.
- (5) Bliže odredbe o načinu provođenja postupka upisa studenata utvrđuju se procedurama za prijem studenata, koje donosi Senat, u skladu sa Zakonom.

Član 148.

(Indeks)

- (1) Kandidatima upisanim u prvu godinu dodiplomskog studija izdaje se studentska knjižica (indeks).
- (2) Univerzitet utvrđuje oblik, a Ministarstvo sadržaj indeksa.

Član 149.

(Pravo na upis u narednu godinu)

- (1) Student stječe pravo na upis u narednu godinu studija ostvarivanjem ECTS bodova za predmete iz prethodne godine studija.
- (2) Student može upisati narednu godinu studija ukoliko je u prethodnoj godini ostvario najmanje 48 ECTS bodova.
- (3) Student koji ne ispuni uvjet iz prethodnog stava obnavlja istu godinu studija.
- (4) Redovni student može najviše 2 (dva) puta obnoviti istu godinu studija, u tom statusu.
- (5) Student koji obnavlja godinu studija dužan je platiti odgovarajuću naknadu čiju visinu utvrđuje Upravni odbor, na prijedlog Senata.

Član 150.

(Apsolventi)

- (1) Student završne godine studija, koji je ovjerio posljednji semestar (apsolvent), zadržava status studenta još 6 (šest) mjeseci, odnosno do 31. marta naredne godine, u kojem periodu ima pravo na polaganje preostalih završnih ispita, u svakom kalendarskom mjesecu.
- (2) Ukoliko student ne završi studij u roku utvrđenom u prethodnom stavu, preostale obaveze izvršava kao student-imatrikulant.
- (3) Imatrikulacija podrazumijeva vođenje studenta u evidenciji, bez obaveze obnavljanja završne godine studija. Status studenta-imatrikulanta može trajati najduže do isteka akademske godine u kojoj ga sustiže generacija studenata upisana po izmijenjenom nastavnom planu i programu.
- (4) Student-imatrikulant dužan je platiti odgovarajuću naknadu za izvršavanje preostalih obaveza, čiju visinu utvrđuje Upravni odbor, na prijedlog Senata, za svaku akademsku godinu.
- (5) Student koji ne završi studij do roka utvrđenog u prethodnom stavu ovog člana, obnavlja upis završne godine studija, uz obavezu izvršavanja razlike obaveza iz nastavnog plana i programa u primjeni, ukoliko se ona utvrdi.

Član 151.
(Završni rad)

- (1) Student koji je izvršio sve obaveze utvrđene nastavnim planom i programom, ovim Statutom i drugim općim aktima, nakon ovjerenog zadnjeg semestra studija i ostvarenih potrebnih ECTS bodova za predmete, brani završni rad, ako je on obavezan u skladu sa studijskim programom i općim aktima.
- (2) Završni rad je pismeno obrađen problem iz studijske oblasti fakulteta, odnosno odsjeka na kojem student studira, na temu koju student bira nakon ovjere zimskog semestra završne godine studija.
- (3) Izbor teme, izrada i odbrana završnog rada vrši se na način utvrđen Pravilima studiranja na I ciklusu.
- (4) Završni rad nosi određen broj ECTS bodova koji je naznačen studijskim programom, a koji se ostvaruju sa pozitivnom / prolaznom ocjenom dobijenom za završni rad.

Član 152.
(Pravo na akademsku titulu)

Završetkom dodiplomskog studija stječe se pravo na određenu akademsku titulu, odnosno stručno zvanje u određenoj oblasti, što će se definirati Pravilnikom o korištenju akademskih titula, te stjecanju naučnih i stručnih zvanja kojeg donosi Ministarstvo.

VIII.3. Studij drugog ciklusa – diplomski studij

Član 153.
(Studij drugog ciklusa)

- (1) Univerzitet, odnosno fakulteti, organiziraju i izvode studij drugog ciklusa (dalje u tekstu: diplomski studij) za stjecanje akademskog zvanja magistra struke ili ekvivalenta iz naučnih, odnosno umjetničkih oblasti za koje su matični.
- (2) Diplomski studij se organizira i izvodi za redovne studente, ali i za vanredne studente, studente učenjem na daljinu, ili kombiniranjem sva tri načina studiranja.
- (3) Diplomski studij se organizira i izvodi kao jednogodišnji, za kandidate koji su u prvom ciklusu studija ostvarili 240 ECTS bodova, odnosno kao dvogodišnji, za kandidate koji su u prvom ciklusu studija ostvarili 180 ECTS bodova.

Član 154.
(Upis na studij drugog ciklusa)

- (1) Upis na diplomski studij vrši se na osnovu javnog konkursa, kojeg raspisuje Senat, na prijedlog Vijeća fakulteta, te saglasnosti Ministarstva na odluku o upisu.
- (2) Pravo upisa na diplomski studij imaju kandidati sa završenim prvim ciklusom studija i, u pravilu, ostvarenom najmanjom prosječnom ocjenom 7,5 (C+)
- (3) Uvjeti za upis kandidata, procedure i druga pitanja koja se odnose na diplomski studij bliže se uređuje Pravilima studiranja na II ciklusu.

Član 155.**(ECTS bodovi jednogodišnjeg i dvogodišnjeg studija drugog ciklusa)**

- (1) Student jednogodišnjeg diplomskog studija mora ostvariti 60, a student dvogodišnjeg diplomskog studija 120 ECTS bodova.
- (2) Studijskim programom diplomskog studija, kojeg donosi Senat na prijedlog Vijeća fakulteta, utvrđuje se broj ECTS bodova za svaki nastavni predmet i završni diplomski rad koji je obavezan.

Član 156.**(Mobilnost studenata drugog ciklusa)**

- (1) Student ima pravo u toku diplomskog studija provesti određeno vrijeme na srodnoj ustanovi visokog obrazovanja u zemlji ili inostranstvu, posredstvom međunarodnih programa za razmjenu studenata, a na osnovu bilateralnih ugovora koje zaključuje Univerzitet, ili na prijedlog studenta, po prethodno pribavljenoj saglasnosti fakulteta.
- (2) Univerzitet može učestvovati u organiziranju i izvođenju zajedničkog studijskog programa diplomskog studija s drugim visokoškolskim ustanovama koje su matične za odgovarajući studijski odsjek, o čemu odluku donosi Senat.
- (3) Zajednički studijski programi diplomskog studija se mogu organizirati i izvoditi na Univerzitetu iz naučnih, odnosno umjetničkih oblasti za koje su fakulteti matični, na osnovu odluke Senata, po zajedničkom prijedlogu Vijeća fakulteta.

Član 157.**(Diplomski rad)**

- (1) Nastavnici koji učestvuju u nastavnom procesu na diplomskom studiju predlažu Vijeću fakulteta teme za diplomske radove studenata.
- (2) Vijeće razmatra predložene teme i donosi odluku o njihovom prihvatanju.

Član 158.**(Prijava za odobrenje teme diplomskog rada)**

- (1) Student diplomskog studija može Vijeću fakulteta podnijeti prijavu za odobrenje teme za izradu diplomskog rada, u skladu s Pravilima studija.
- (2) Mentor kandidatu, u pravilu, je nastavnik koji je predložio temu, a u posebnim slučajevima može biti i nastavnik koji je izabran na katedri / užoj naučnoj oblasti, iz koje se radi diplomski rad.
- (3) Uz zahtjev za odobrenje teme diplomskog rada, student prilaže i pismenu saglasnost nastavnika za prihvatanje mentorstva.

Član 159.**(Rokovi za izradu i predaju diplomskog rada)**

- (1) Diplomski rad se može predati na ocjenu i dalji postupak najranije po isteku 5 (pet) mjeseci, a najkasnije u roku od 3 (tri) godine, računajući od dana odobravanja prijavljene teme diplomskog rada, ukoliko je kandidat ostvario sve ECTS bodove predviđene za predmete i izvršio sve finansijske i druge obaveze, predviđene studijskim programom i općim aktima Univerziteta.

- (2) Na molbu kandidata, Vijeće fakulteta može produžiti rok iz prethodnog stava najduže još jednu godinu, iz opravdanih razloga (porodiljsko odsustvo, teža bolest i sl.).
- (3) Ukoliko kandidat ne preda diplomski rad na ocjenu u rokovima utvrđenim stavovima 1 i 2 ovoga člana, postupak za stjecanje akademskog zvanja magistra struke ili ekvivalenta se obustavlja rješenjem dekana.

Član 160.

(Pravo na akademsko zvanje magistra)

Kandidatu koji je odbranio diplomski rad izdaje se diploma i dodatak diplomi o stečenom akademskom zvanju magistra struke iz odgovarajuće oblasti, u skladu s Pravilnikom o korištenju akademskih titula te stjecanju stručnih i naučnih zvanja.

Član 161.

(Osporavanje / oduzimanje stečenog akademskog zvanja magistra)

- (1) Ako se nakon odbranjenog diplomskog rada pojave opravdane sumnje da diplomski rad nije samostalan rad kandidata, može se pokrenuti postupak osporavanja / oduzimanja stečenog akademskog zvanja magistra struke.
- (2) U slučaju iz prethodnog stava, Vijeće fakulteta određuje komisiju od 3 (tri) člana, koja ispituje osnovanost sumnje u samostalnost izrade diplomskog rada.
- (3) U sastav Komisije iz prethodnog stava ne mogu ući nastavnici koji su bili u sastavu Komisije za ocjenu i Komisije za odbranu diplomskog rada.
- (4) Izvještaj Komisije predstavlja osnov za odgovarajuću odluku Vijeća fakulteta, koje će razmotriti Izvještaj u roku od mjesec dana.
- (5) Na sjednicu Vijeća fakulteta poziva se i lice kome se osporava akademsko zvanje magistra struke. Sjednica se može održati i u njegovom odsustvu, ako pravovremeno ne opravda svoj izostanak.
- (6) Odluka iz stava 4 ovog člana objavljuje se u javnim glasilima, na oglasnoj ploči i web-stranici Univerziteta.

VIII.4. Studij trećeg ciklusa – doktorski studij

Član 162.

(Studij trećeg ciklusa)

- (1) Na Univerzitetu, odnosno fakultetima, se organizira studij trećeg ciklusa -doktorski studij, koji vodi do akademskog zvanja doktora nauka ili ekvivalenta.
- (2) Doktorski studij se organizira i izvodi za redovne studente, ali i za vanredne studente, studente učenjem na daljinu, ili kombiniranjem ova tri načina studiranja.
- (3) Doktorski studij se organizira i izvodi kao trogodišnji i vrednuje se sa 180 ECTS bodova, a stječe se polaganjem ispita iz nastavnih predmeta predviđenih studijskim programom, istraživačkim studijskim radom iz uže oblasti doktorske disertacije, odnosno izradom i odbranom doktorske disertacije.
- (4) Sadržinu studijskog programa i naučno-istraživačkog rada koji se obavlja za stjecanje akademskog zvanja doktora nauka utvrđuje Senat, na prijedlog Vijeća fakulteta, na kojem se takvo istraživanje pretežno obavlja.

Član 163.**(Upis na studij trećeg ciklusa)**

- (1) Upis na doktorski studij vrši se na osnovu javnog konkursa kojeg raspisuje Senat, na prijedlog Vijeća fakulteta.
- (2) Pravo upisa na doktorski studij ima kandidat koji ima završen odgovarajući akademski dodiplomski i diplomski studij, s najmanje 300 ECTS bodova.
- (3) Student koji je položio sve nastavne predmete utvrđene nastavnim planom ima pravo da mu Vijeće fakulteta odobri temu doktorske disertacije. Prijava teme mora sadržavati obrazloženje prijedloga teme, opis problema koji će se istraživati, hipotezu, metodologiju koja će se koristiti, te prijedlog literature koja će se koristiti.
- (4) Doktorski studij se završava izradom i odbranom doktorske disertacije, a kandidat stječe naučni stepen doktora nauka iz odgovarajućeg područja, u skladu s Pravilnikom iz člana 160 ovog Statuta.
- (5) Student dokorskog studija snosi troškove studija prema visini i dinamici uplate koju utvrđuje Upravni odbor, na prijedlog Senata.

Član 164.**(Zajednički studijski program)**

- (1) Univerzitet može učestvovati u organiziranju i izvođenju zajedničkog programa dokorskog studija s drugim visokoškolskim ustanovama, koje su matične za odgovarajući studijski program, o čemu odluku donosi Senat.
- (2) Zajednički programi dokorskog studija se mogu organizirati i izvoditi na Univerzitetu, iz naučnih, odnosno umjetničkih oblasti za koje su fakulteti matični, na osnovu odluke Senata, po zajedničkom prijedlogu Vijeća fakulteta.
- (3) Procedure, bliži uvjeti za upis kandidata, način prijavljivanja i polaganja ispita, kao i druga pitanja koja se odnose na doktorski studij, bliže i detaljnije se uređuju Pravilima studiranja na III ciklusu.

IX. STUDENTI**IX.1. Vrste statusa studenata****Član 165.****(Status studenta)**

- (1) Status studenta stječe se upisom odgovarajućeg studijskog programa na Univerzitetu.
- (2) Upis se može izvršiti u statusu redovnog i vanrednog studenta, te studenta koji studira učenjem na daljinu.
- (3) Status redovnog studenta imaju studenti koji studiraju prema programu koji se zasniva na punoj nastavnoj satnici. Troškovi studija redovnih studenata se finansiraju uz finansijsku pomoć Ministarstva ili ih plaćaju sami studenti.
- (4) Vanredni studenti studijski program pohađaju uz rad ili drugu aktivnost. Troškove studija plaćaju sami studenti.

- (5) Vanredni studenti nisu obavezni pohađati punu nastavu (predavanja i vježbe), ali moraju izvršavati sve ostale obaveze predviđene nastavnim programima.
- (6) Studenti koji studiraju učenjem na daljinu studiraju prema posebnom programu. Troškovi studija ovih studenata se finansiraju uz finansijsku pomoć Ministarstva ili ih plaćaju sami studenti.
- (7) Odluku o studijskim programima učenja na daljinu donosi Senat, na prijedlog Vijeća fakulteta.
- (8) Nastava se održava pomoću savremenih sredstava učenja na daljinu, a ispiti se moraju održavati u sjedištu Univerziteta.
- (9) Posebnim općim aktom će se regulirati načini i oblici izvođenja takve nastave, te druga pitanja od značaja za ovaj način studiranja.

IX.2. Prestanak statusa studenta

Član 166.

(Prestanak statusa studenta)

- (1) Status studenta prestaje:
 - a) završetkom studijskog programa i stjecanjem odgovarajućeg stepena za koji se školovao;
 - b) ispisom s Univerziteta;
 - c) neupisivanjem naredne godine studija, odnosno propuštanjem obnove upisa u istu godinu studija u propisanom roku, a da mu pri tome ne miruju prava i obaveze u skladu sa Zakonom i ovim Statutom, i
 - d) izricanjem disciplinske mjere prestanka statusa studenta.
- (2) Status redovnog studenta, osim u slučajevima iz prethodnog stava, prestaje i kada redovni student 2 (dva) puta obnovi istu studijsku godinu i ne stekne uvjet za upis u narednu godinu studija.
- (3) O prestanku statusa studenta odlučuje dekan fakulteta posebnim rješenjem.

IX.3. Ostale odredbe o statusu studenta

Član 167.

(Ponovno stjecanje statusa studenta)

- (1) Student kome je prestao status studenta, shodno prethodnom članu, može ponovo steći status studenta pod uvjetima :
 - da Univerzitet ima prostorne, kadrovske i druge uvjete za omogućavanje nastavka studija;
 - da student polaže ispite i izvršava obaveze utvrđene nastavnim planom koji je u primjeni u vrijeme ponovnog stjecanja statusa studenta.
- (2) U odluci o odobravanju ponovnog stjecanja statusa studenta utvrđuju se obaveze studenta u nastavku studija.
- (3) Odluku o odobravanju ponovnog stjecanja statusa studenta donosi dekan.

IX.4. Mobilnost studenata

Član 168.

(Promjena studijskog programa)

- (1) Studentu se može omogućiti prelazak s jednog studijskog programa na drugi, pod uvjetima koje utvrđuje Senat.
- (2) Prelazak u smislu prethodnog stava ovog člana odobrava Vijeće fakulteta.
- (3) Uz zahtjev za promjenu studijskog programa prilažu se dokumenti o postignutom uspjehu na studijskom programu s kojega se prepisuje.
- (4) Studentu se položeni ispit na drugom studijskom programu priznaje ako predmet iz kojeg je ispit položen, po svojoj sadržini i obimu ili broju ECTS bodova odgovara planu i programu predmeta studijskog programa na koji se student prepisao.
- (5) Priznavanjem ispita priznaje se i ocjena kojom je student ocijenjen na ispitu.

Član 169.

(Mobilnost studenta)

- (1) Student ima pravo da u toku studija provede određeno vrijeme (semestar ili studijsku godinu) na drugom univerzitetu u zemlji ili u inostranstvu, posredstvom međunarodnih programa za razmjenu studenata, ili na bazi bilateralnih ugovora između Univerziteta i drugog univerziteta.
- (2) U skladu s ugovorom koji student zaključuje s Univerzitetom ili bilateralnim ugovorom između univerziteta, studentu se priznaje broj ECTS bodova ostvaren za vrijeme studiranja na univerzitetu na kojem je boravio (proveo semestar ili studijsku godinu).
- (3) Uz zahtjev za boravak na Univerzitetu, student prilaže originalne dokumente predviđene ECTS pravilima za promjenu mjesta studiranja, i to:
 - formular za prijavu studenta na drugom univerzitetu;
 - ugovor o studiranju na drugom univerzitetu;
 - prepis ocjena;
 - informacioni paket.
- (4) Akademska i administrativna pitanja vezana za mobilnost studenata uredit će se posebnim aktom koji donosi Senat.

IX.5. Prava i obaveze studenta

Član 170.

(Prava studenta)

- (1) Studenti koji su upisani na Univerzitet stupaju u ugovorni odnos s Univerzitetom.
- (2) Studenti imaju pravo na:
 - a) prisustvo svim oblicima organizirane nastave iz upisanog studijskog programa;
 - b) korištenje biblioteke, kompjuterske opreme i drugih resursa Univerziteta, odnosno fakulteta;
 - c) kvalitetan obrazovni proces, konsultacije i mentorski rad;
 - d) izjašnjavanje o kvalitetu nastave i rada akademskog osoblja, te kvaliteti drugih usluga Univerziteta;

- e) prigovor u slučaju povrede studentskih prava utvrđenih zakonom, ovim Statutom ili drugim općim aktima Univerziteta;
 - f) blagovremeno i tačno informiranje o svim pitanjima koja se odnose na studij;
 - g) samoorganiziranje i izražavanje vlastitog mišljenja;
 - h) sudjelovanje na izborima za studentska mjesta u studentskom predstavničkom tijelu i drugim organima ustanovljenim ovim Statutom;
 - i) ravnopravnost u pogledu uvjeta studija, kao i na povlastice koje nosi status studenta;
 - j) različitost i zaštitu od diskriminacije prema bilo kojem osnovu, kao što je spol, rasa, bračni status, boja kože, izgled, vjera, jezik, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno porijeklo, ili bilo koji drugi status;
 - k) slobodu da, u skladu sa zakonom, ispituju i testiraju primljena znanja i nude nove ideje, a da se time ne izlažu opasnosti od gubitka svog statusa ili bilo koje druge privilegije koju na Univerzitetu uživaju;
 - l) slobodu govora, organiziranja i okupljanja, u skladu sa zakonom;
 - m) pravične i nepristrasne mehanizme rješavanja disciplinskih pitanja koja se tiču studenata;
 - n) priznavanje i prenos bodova između visokoškolskih ustanova;
 - o) završetak studija u kraćem roku, i
 - p) druga prava utvrđena Statutom i drugim općim aktima Univerziteta.
- (3) Univerzitet će osigurati adekvatne uvjete za pristup studiju i studiranje licima s posebnim potrebama.
- (4) Studenti imaju pravo na nagrade.
- (5) Način ostvarivanja prava studenata bliže se uređuje Pravilima studija koja se donose za sve cikluse studija.

Član 171.

(Pravo studenta na završetak započetog studija)

- (1) Student ima pravo završiti započeti studij po studijskom programu, odnosno nastavnom planu i programima koji su bili u primjeni prilikom upisa u prvu godinu studija, a najkasnije do početka akademske godine u kojoj ga sustiže generacija studenata upisana po izmijenjenom nastavnom planu i programima.
- (2) Student koji ne završi započeti studij u roku utvrđenom u prethodnom stavu, završit će studij po izmijenjenom studijskom programu, odnosno nastavnom planu i programima.

Član 172.

(Obaveze studenta)

Studenti imaju sljedeće obaveze:

- a) pridržavati se pravila utvrđenih zakonom, ovim Statutom i drugim općim aktima Univerziteta;
- b) ispunjavati nastavne i druge obaveze studenata;
- c) iskazivati dužno poštovanje prema pravima osoblja i drugih studenata na Univerzitetu;
- d) učestvovati u akademskim aktivnostima;
- e) učestvovati u donošenju odluka, u skladu sa zakonom i ovim Statutom.

IX.6. Mirovanje prava i obaveza studenta

Član 173.

(Mirovanje prava i obaveza studenta)

- (1) Prava i obaveze studenta miruju dok je na porodiljskom odsustvu i / ili dok dijete ne navrší godinu dana, za vrijeme duže bolesti i u drugim opravdanim slučajevima kada ne može pohađati nastavu i polagati ispite, a čije postojanje utvrđuje dekan, na osnovu dostavljenog mišljenja ljekara.
- (2) Studentu se, na njegov zahtjev, može odobriti da mu, izvan slučajeva iz prethodnog stava, a iz drugih opravdanih razloga, miruju prava i obaveze.
- (3) Mirovanje prava i obaveza studentu se može odobriti najduže do godine dana.
- (4) Vrijeme u statusu mirovanja prava i obaveza ne uzima se u obzir pri određivanju participacije u troškovima studija po osnovu obnavljanja studijske godine.

IX.7. Disciplinska odgovornost studenta

Član 174.

(Disciplinska odgovornost studenta)

- (1) Studenti su odgovorni za povrede obaveza, utvrđene zakonom i ovim Statutom, koje učine namjerno ili iz krajnje nepažnje.
- (2) Za povrede obaveza studenti mogu odgovarati disciplinski i materijalno.
- (3) Povrede obaveza studenata mogu biti lakše i teže.

Član 175.

(Povrede obaveza)

- (1) Pod lakšim povredama obaveza studenata smatraju se:
 - a) dolazak na nastavu sa zakašnjenjem ili neopravdanim napuštanjem prije određenog vremena;
 - b) neprimjeren odnos prema studentima, nastavnicima i drugim zaposlenicima Univerziteta;
 - c) prouzrokovanje štete u manjem obimu na imovini Univerziteta;
 - d) neprijavlivanje težih povreda obaveza drugih studenata;
 - e) vršenje drugih aktivnosti kojima se nanosi šteta i narušava ugled Univerziteta, nastavnika i saradnika i drugih zaposlenika Univerziteta.
- (2) Kao teže povrede obaveza smatraju se naročito:
 - a) falsificiranje isprava uopće, a naročito sadržaja u indeksu i drugim ispravama koje izdaje Univerzitet (uvjerenja, potvrde i drugo);
 - b) davanje netačnih podataka nadležnim licima ili organima Univerziteta, radi ostvarivanja prava koja im po važećem propisu ne pripadaju;
 - c) korištenje nedozvoljenih sredstava na ispitu ili prilikom izrade projekata, seminarskih radova, praktičnih radova i sl.;
 - d) oštećenje ili otuđenje imovine Univerziteta;
 - e) izazivanje nereda ili tuče na Univerzitetu;
 - f) dolazak na nastavu pod dejstvom alkohola ili drugih narkotičkih sredstava;

- g) grubo vrijeđanje studenata, nastavnika i drugih zaposlenika Univerziteta;
- h) zlonamjerni postupci prema elektronskoj infrastrukturi i evidenciji (neovlašten pristup informacijskom sistemu);
- i) ostali vidovi ponašanja studenata koji su suprotni akademskim načelima ponašanja, a koji se mogu svrstati pod teže povrede obaveza studenata, odnosno imaju obilježja krivičnog djela.

Član 176.

(Disciplinske mjere)

- (1) Za povrede obaveza studentu se mogu izreći sljedeće mjere:
 - a) opomena;
 - b) javna opomena, i
 - c) isključenje s Univerziteta.
- (2) Mjera isključenja može se izreći samo za težu povredu obaveze, i to u trajanju od 1 (jedne) do 3 (tri) akademske godine.
- (3) Pri izricanju mjera zbog povreda obaveza studenta uzimaju se u obzir naročito težina povrede obaveza studenta, njene posljedice, stepen odgovornosti, visina nastale štete, pobude iz koji je povreda učinjena, ranije ponašanje studenta, kao i njegovo ponašanje poslije učinjene povrede.

Član 177.

(Postupak utvrđivanja povrede obaveza)

- (1) Postupak za utvrđivanje postojanja povreda obaveza studenata pokreće se zahtjevom kojeg podnosi dekan fakulteta, na osnovu svog saznanja ili podnesene usmene ili pismene prijave.
- (2) Postupak iz prethodnog stava se može pokrenuti u roku od 6 (šest) mjeseci od dana saznanja za povredu obaveze i počinioca, a najkasnije u roku od 12 (dvanaest) mjeseci od dana kada je povreda učinjena.
- (3) Utvrđivanje postojanja povrede obaveza studenta u pokrenutom postupku i izricanje mjere zbog povreda obaveza studenata, vrši Disciplinska komisija.
- (4) Disciplinska komisija se sastoji od predsjednika, koji se bira iz reda akademskog osoblja, i dva člana koji se biraju iz reda studenata, na prijedlog studentskog predstavničkog tijela.
- (5) Predsjednik i članovi Disciplinske komisije imaju svoje zamjenike.
- (6) Disciplinska komisija ima i sekretara, iz reda diplomiranih pravnika zaposlenih na Univerzitetu, a koji je odgovoran za pravilnost rada Komisije.
- (7) Članove Komisije i njihove zamjenike imenuje Vijeće fakulteta na period od dvije godine.

Član 178.

(Disciplinska komisija)

- (1) Disciplinska komisija, na osnovu usmenog i javnog raspravljanja u prvom stepenu, studentu izriče mjeru zbog povrede obaveza ili obustavlja postupak.
- (2) Disciplinska komisija može izreći mjeru zbog povrede obaveza, samo ako je počinitelj saslušan na raspravi, ali izuzetno i bez saslušanja, kada je na raspravu uredno pozvan, ali se pozivu, bez opravdanih razloga, nije odazvao.

Član 179.**(Pravo na prigovor protiv odluke Disciplinske komisije)**

- (1) Protiv odluke Disciplinske komisije, dekan, kao i student, može podnijeti žalbu, u roku od 8 (osam) dana, od dana prijema iste.
- (2) Žalba se podnosi Vijeću fakulteta, koji svojom odlukom može izrečenu mjeru potvrditi, ukinuti ili je preinačiti, a koja je konačna.
- (3) Pravosnažno izrečena mjera isključenja sa Univerziteta unosi se u indeks i upisni list.
- (4) O izrečenim mjerama se vodi posebna evidencija.

IX.8. Odgovornost studenta za štetu**Član 180.****(Odgovornost studenta za štetu)**

- (1) Student odgovara za štetu koju namjerno ili iz krajnje nepažnje prozrokuje Univerzitetu.
- (2) Svaki student je obavezan da, usmeno u zapisnik ili pisanim putem, prijavi prouzrokovanu štetu dekanu fakulteta.
- (3) Na osnovu podnesene prijave ili na osnovu ličnog saznanja, dekan fakulteta će provesti postupak za utvrđivanje štete i odgovornosti za prouzrokovanu štetu.
- (4) Odluku o visini štete, odgovornosti za štetu i obavezi studenta da nastalu štetu nadoknadi, donosi dekan fakulteta.
- (5) Ako student ne nadoknadi ili ne pristane da nadoknadi štetu Univerzitetu, podnijet će se tužba nadležnom sudu radi naknade štete.

Član 181.**(Pravo na osporavanje odluka pred nadležnim sudom)**

Studenti imaju pravo pred nadležnim sudom osporavati sve konačne odluke Univerziteta koje se na njih odnose.

IX.9. Postupanje po zakonu o upravnom postupku**Član 182.****(Postupanje po zakonu o upravnom postupku)**

Kod rješavanja o pojedinačnim pravima i obavezama studenata postupa se po odredbama Zakona o upravnom postupku FBiH, kada se radi o:

- a) upisu kandidata u I (prvu) godinu studija;
- b) upisu studenata u narednu godinu studija;
- c) pravu studenata na izdavanje diplome;
- d) mjeri isključenja;
- e) obavezi plaćanja troškova studija, i
- f) drugim slučajevima utvrđenim zakonom.

X. STUDENTSKO ORGANIZIRANJE

Član 183.

(Unija studenata)

- (1) Radi ostvarivanja i zaštite svojih prava i interesa, studenti se organiziraju u Uniju studenata.
- (2) Unija studenata je nestranačko tijelo, odnosno krovna studentska organizacija, koja djeluje u sastavu Univerziteta.

Član 184.

(Statut Unije studenata)

- (1) Unija studenata ima svoje organe, čiji se broj, sastav i nadležnost, utvrđuju Statutom Unije studenata.
- (2) Unija studenata, na način i po proceduri utvrđenoj Statutom Unije studenata, bira svoje predstavnike u organe Univerziteta i u organe organizacionih jedinica.
- (3) Prilikom raspravljanja i glasanja u organima Univerziteta i fakulteta, o pitanjima od interesa za studente, studentski predstavnici imaju obavezu zastupati interese studenata.
- (4) Pitanja u smislu prethodnog stava naročito se odnose na promjenu sistema studija, osiguranje kvaliteta studija, donošenje studijskih programa, utvrđivanje izvedbenih planova studija i studentski standard.

Član 185.

(Organi Unije studenata)

- (1) Organi Unije studenata su :
 - a) Skupština;
 - b) Upravni odbor;
 - c) Predsjednik;
 - d) Potpredsjednik;
 - e) Generalni sekretar.
- (2) Bliže odredbe o sastavu, broju i nadležnostima organa Unije studenata sadržane su u Statutu Unije studenata.

Član 186.

(Studentske asocijacije)

- (1) Studenti imaju pravo organizirati svoje/studentske asocijacije na organizacionim jedinicama u sva tri ciklusa studija, u kojima članstvo mogu ostvariti svi studenti koji imaju status studenta Univerziteta.
- (2) Studentske asocijacije bave se ostvarivanjem i zaštitom prava i interesa studenata u naučno-nastavnom / umjetničko-nastavnom, naučnoistraživačkom, stručnom, kulturnom, sportskom i drugom radu, kao i unapređenjem životnog standarda i društvenog života studenata.
- (3) Bliže odredbe o sastavu, broju i nadležnostima organa asocijacija studenata po organizacionim jedinicama sadržane su u Statutu Unije studenata.

Član 187.**(Finansiranje i uvjeti rada Unije studenata)**

Univerzitet ima obavezu studentskom udruženju pružiti pomoć u pogledu osnivanja, osiguranja prostora za rad, finansijsku pomoć i drugo, u skladu sa svojim mogućnostima i demokratskim principima.

XI. AKADEMSKO, NAUČNO-ISTRAŽIVAČKO I ADMINISTRATIVNO OSOBLJE NA UNIVERZITETU**XI.1. Akademske osoblje****Član 188.****(Akademske i administrativne osoblje)**

- (1) Akademske osoblje na Univerzitetu čine lica koja ostvaruju nastavni, naučni, umjetnički i istraživački rad, a koja su izabrana u naučno / umjetničko-nastavna i nastavna zvanja.
- (2) Administrativne osoblje na Univerzitetu su lica koja obavljaju stručne, administrativne i tehničke poslove na Univerzitetu.
- (3) Radni odnos na Univerzitetu zasniva se putem javnog konkursa, odnosno oglasa.
- (4) Kriteriji, postupak i druga pitanja vezana za zasnivanje radnog odnosa uređuju se posebnim općim aktom.

Član 189.**(Ugovor o radu)**

- (1) U pogledu prava i obaveza zaposlenika Univerziteta primjenjuju se opći zakonski propisi kojima se uređuju radni odnosi, ako Zakonom nije drugačije predviđeno.
- (2) Rektor zaključuje ugovor o radu sa svim zaposlenicima Univerziteta.
- (3) O pojedinačnim pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenika na Univerzitetu odlučuje rektor, na prijedloge nadležnih organa.

Član 190.**(Prava akademskog osoblja)**

- (1) Akademske osoblje u svom radu, djelovanju i ponašanju, u okviru zakona, uživa slobodu da ispituje i testira stečeno znanje, nudi nove ideje, uz istovremeno pridržavanje etičkih načela, načela naučne istine i kritičnosti.
- (2) Pravo akademskog osoblja na slobodu mišljenja i govora može biti ograničeno samo zakonom.
- (3) Akademske osoblje na Univerzitetu ima pravo da objavljuje rezultate svog istraživačkog rada i uživa sve akademske slobode utvrđene zakonom i općim aktima.
- (4) Akademske osoblje ne može biti diskriminirano po bilo kojem osnovu.

Član 191.**(Nastavno-naučna i umjetničko-nastavna zvanja)**

- (1) Akademsko osoblje bira se u naučno / umjetničko-nastavna zvanja, i to: redovni profesor, vanredni profesor, docent, lektor, viši asistent i asistent.
- (2) Nastavna zvanja su: redovni profesor, vanredni profesor i docent.
- (3) Saradnička zvanja su: lektor, viši asistent i asistent.

Član 192.**(Uvjeti za izbor u naučno-nastavna zvanja)**

- (1) Uvjeti za izbor nastavnika u naučno-nastavno zvanje redovnog profesora su:
 - završen stepen trećeg ciklusa / doktorat nauka iz odgovarajuće naučne oblasti;
 - proveden najmanje 1 (jedan) izborni period u zvanju vanrednog profesora;
 - najmanje 2 (dvije) objavljene knjige;
 - najmanje 8 (osam) naučnih radova objavljenih u priznatim publikacijama, sve nakon stjecanja zvanja vanrednog profesora, te
 - uspješno mentorstvo kandidatu za stepen drugog i trećeg ciklusa, računajući od dana prihvatanja Izvještaja o pozitivnoj ocjeni diplomskog rada i doktorske disertacije.
- (2) Uvjeti za izbor nastavnika u naučno-nastavno zvanje vanrednog profesora su:
 - završen stepen trećeg ciklusa / doktorat nauka iz odgovarajuće naučne oblasti;
 - proveden najmanje jedan izborni period u zvanju docenta;
 - objavljena knjiga iz oblasti u kojoj se vrši izbor;
 - najmanje 5 (pet) naučnih radova objavljenih u priznatim publikacijama, sve nakon izbora u zvanje docenta, te
 - uspješno mentorstvo kandidatu za stepen drugog ciklusa, računajući od dana prihvatanja Izvještaja o pozitivnoj ocjeni diplomskog rada.
- (3) Uvjeti za izbor nastavnika u naučno-nastavno zvanje docenta su:
 - završen stepen trećeg ciklusa / doktorat nauka iz odgovarajuće naučne oblasti;
 - najmanje 3 (tri) naučna rada objavljena u priznatim publikacijama;
 - pokazane nastavničke sposobnosti, te
 - da ima pozitivno ocijenjeno nastupno predavanje pred nastavnicima i studentima, iz naučne oblasti / nastavnog predmeta za koju/i se bira, od strane stručne komisije za pripremanje prijedloga za izbor u zvanje.

Član 193.**(Uvjeti za izbor saradnika)**

- (1) Uvjet za izbor u zvanje lektora je završen stepen drugog ciklusa (magisterij) iz odgovarajuće naučne oblasti.
- (2) Izbor u zvanje lektora se može vršiti za užu naučnu oblast ili nastavni predmet strani jezik, koji se na Univerzitetu studira kao obavezni nastavni predmet.
- (3) Uvjet za izbor u zvanje višeg asistenta je završen stepen drugog ciklusa (magisterij) iz odgovarajuće naučne oblasti.
- (4) Uvjeti za izbor u zvanje asistenta su:
 - završen odgovarajući univerzitetski stepen s najmanje 240 ECTS bodova, i
 - ostvarena najniža prosječna ocjena u toku studija 8 (osam) ili 3,5 (tri i pol).

Član 194.**(Uvjeti za izbor u umjetničko-nastavna zvanja)**

Uvjeti za izbor u umjetničko-nastavna zvanja u koja se bira akademsko osoblje na Univerzitetu su:

- za redovnog profesora: završen stepen najmanje drugog ciklusa, najmanje 8 (osam) javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva koji su značajno doprinijeli razvoju kulture i umjetnosti, doprinos u podizanju novog nastavnog i umjetničkog kadra, a sve nakon stjecanja zvanja vanrednog profesora;
- za vanrednog profesora: završen stepen najmanje drugog ciklusa, najmanje 5 (pet) javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva, priznanja za uspješno djelovanje u odgovarajućoj oblasti umjetnosti i pokazani rezultati u nastavnom radu, a sve nakon stjecanja zvanja docenta;
- za docenta: završen stepen najmanje drugog ciklusa, najmanje 3 (tri) javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva i pokazani rezultati u nastavnom radu, a sve nakon stjecanja zvanja višeg asistenta;
- za višeg asistenta: završen stepen drugog ciklusa i javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva, i
- za asistenta: odgovarajući univerzitetski stepen s najmanje 240 ECTS bodova i najnižom prosječnom ocjenom 8 (osam) ili 3,5 (tri i pol).

Član 195.**(Poznavanje jednog stranog jezika)**

- (1) Za izbore u sva akademska zvanja obavezan uvjet je poznavanje jednog stranog jezika.
- (2) Kao dokaz o poznavanju stranog jezika priznaje se uvjerenje Centra za jezike Univerziteta ili certifikat verificirane škole stranih jezika ili uvjerenje o položenom stranom jeziku na visokoškolskoj ustanovi.

Član 196.**(Objavljeni radovi)**

- (1) Senat ustanovljuje Registar domaćih i međunarodnih časopisa i zbornika radova sa naučnih skupova koji će se smatrati referentnim za bodovanje nastavnika i saradnika u postupku izbora u odgovarajuća zvanja.
- (2) Način upisa u Registar časopisa i zbornika radova Univerziteta bliže će se regulirati općim aktom o procedurama za izbor nastavnika i saradnika, koji donosi Senat.
- (3) Ocjenu relevantnosti radova vrši Komisija za izbor u naučno / umjetničko-nastavna zvanja.
- (4) Relevantnim radom, u smislu prethodnog stava ovog člana, podrazumijeva se rad objavljen iz oblasti na koju se kandidat bira.

Član 197.**(Publikacije)**

- (1) Pod publikacijom se podrazumijeva objavljena naučna knjiga, naučna monografija, univerzitetski udžbenik ili umjetnička knjiga (roman, zbirka pripovijetka i sl.).
- (2) Publikacija mora biti recenzirana od stručnih lica iz područja na koje se publikacija odnosi, te katalogizirana po međunarodnim standardima (ISBN i ISSN).
- (3) U postupku izbora uzimaju se u obzir samo publikacije iz oblasti izbora, objavljene nakon izbora u niže zvanje.

Član 198.**(Izbor na predmet ili oblast)**

Akademsko osoblje se u pravilu bira za užu naučnu / umjetničku oblast, a izuzetno za nastavni predmet.

Član 199.**(Periodi na koje se bira akademsko osoblje)**

- (1) Periodi na koje se bira akademsko osoblje su:
 - asistent – na period od četiri (4) godine, bez mogućnosti reizbora;
 - viši asistent – na period od pet (5) godina, s mogućnošću ponovnog izbora isključivo ako stekne stepen trećeg ciklusa studija;
 - lektor – na period od pet (5) godina, bez mogućnosti reizbora;
 - docent – na period od pet (5) godina, s mogućnošću reizbora;
 - vanredni profesor – na period od šest (6) godina, s mogućnošću reizbora;
 - redovni profesor – trajno.
- (2) U postupku reizbora uzimaju se u obzir i ranije ispunjeni uvjeti za isto naučno / umjetničko-nastavno zvanje.

Član 200.**(Reizbor)**

- (1) Nastavnik ne može biti biran u isto, odnosno više naučno / umjetničko –nastavno zvanje prije isteka perioda iz prethodnog člana ovoga Statuta.
- (2) Saradnik može biti izabran u više naučno / umjetničko–nastavno zvanje i prije isteka perioda na koji je izabran kada stekne uvjete za izbor u više zvanje.
- (3) Nastavnik Univerziteta koji je ponovno izabran u isto naučno / umjetničko-nastavno zvanje (reizbor), a koji naknadno ispuni uvjete za izbor u više zvanje, može pokrenuti postupak za izbor i biti izabran u više zvanje i prije isteka roka iz člana 180 ovoga Statuta, pri čemu se uzimaju u obzir i ispunjeni uvjeti od posljednjeg izbora.
- (4) Prijedlog za pokretanje postupka za izbor u više zvanje pokreće se na zahtjev nastavnika / saradnika, a dalje se provodi na način utvrđen ovim Statutom.

Član 201.**(Raspisivanje konkursa za izbor)**

- (1) Univerzitet je obavezan raspisati konkurs za izbor potrebnih nastavnika i saradnika prije početka svake akademske godine.
- (2) Postupak izbora novih nastavnika i saradnika pokreće se u mjesecu februaru, kako bi se isti završio do početka naredne akademske godine.

Član 202.**(Prijavljivanje na konkurs i rok za podnošenje prijave)**

- (1) Konkurs za izbor akademskog osoblja raspisuje Senat, na prijedlog Vijeća fakulteta, a objavljuje se u jednom od dnevnih listova i na web-stranici Univerziteta, organizacijske jedinice i njihovim oglasnim pločama.
- (2) Rok za podnošenje prijave na konkurs iz stava (1) ovog člana iznosi 15 (petnaest) dana od dana njegovog objavljivanja u dnevnom listu.

Član 203.**(Stručna komisija za izbor)**

- (1) Radi pripremanja prijedloga za izbor, Vijeće fakulteta, u roku od 15 (petnaest) dana od isteka roka za podnošenje prijave na konkurs, imenuje stručnu komisiju iz reda nastavnika.
- (2) Stručna komisija iz stava 1 ovog člana sastoji se od najmanje 3(tri) člana koji ne mogu biti u nižem zvanju od zvanja u koje se kandidat bira i od kojih većina moraju biti iz nastavnog predmeta ili uže naučne / umjetničke oblasti za koju/i se kandidat bira, a ostali mogu biti iz srodne naučne / umjetničke oblasti.

Član 204.**(Postupak za izbor)**

- (1) Komisija za pripremanje prijedloga za izbor sačinjava zajednički izvještaj samo za one kandidate čije su prijave potpune i blagovremene, u roku od 30 (trideset) dana od imenovanja i dostavlja ga Vijeću fakulteta koje ju je imenovalo.
- (2) Komisija priprema prijedlog iz stava (1) ovog člana u skladu s metodologijom za izbor koju utvrđuje Senat.
- (3) Na osnovu prijedloga komisije, Vijeće fakulteta utvrđuje prijedlog za izbor, i u roku od 15 (petnaest) dana dostavlja ga Senatu.
- (4) Senat je dužan donijeti odluku o izboru u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema prijedloga iz prethodnog stava.
- (5) Odlukom iz prethodnog stava, Senat prijedlog za izbor prihvata ili odbija.
- (6) O odluci o izboru se obavještavaju svi učesnici konkursa, a kandidat koji nije zadovoljan istom, može podnijeti zahtjev za njeno preispitivanje Senatu, u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema odluke o izboru.
- (7) Odluka Senata po zahtjevu iz prethodnog stava je konačna.

Član 205.**(Odgovornost dekana za izbor)**

- (1) Dekan fakulteta je odgovoran za provođenje postupka za pripremanje prijedloga za izbor u akademsko zvanje u rokovima utvrđenim ovim Statutom.
- (2) Ako se započeti postupak izbora u akademsko zvanje ne okonča u roku od 6 (šest) mjeseci od dana raspisivanja konkursa, Senat će konkurs poništiti.
- (3) U slučaju da se konkurs poništi krivicom člana Komisije iz reda zaposlenika, dekan pokreće postupak za utvrđivanje teže povrede radne obaveze.

Član 206.**(Zaključivanje ugovora o radu)**

Nakon pravosnažnosti odluke o izboru u akademsko zvanje, rektor, na prijedlog organizacione jedinice, zaključuje ugovor o radu s izabranim kandidatom, u skladu s pozitivnim propisima iz oblasti radnih odnosa ili zaključuje ugovor o djelu, ukoliko nije vršen izbor radi zasnivanja radnog odnosa.

Član 207.**(Angažiranje nastavnika na drugoj organizacionoj jedinici ili visokoškolskoj ustanovi)**

- (1) Akademsko osoblje može u okviru punog radnog vremena obavljati poslove za koje je izabrano na više organizacionih jedinica Univerziteta.
- (2) Nastavnik, odnosno saradnik zaposlen na Univerzitetu, može zaključiti ugovor kojim se radno angažira na drugoj visokoškolskoj ustanovi ili kod drugog pravnog lica, u skladu sa zakonom, samo ako takav rad ne bi negativno utjecao na rad Univerziteta, niti bi dovodio do sukoba interesa, a uz prethodno odobrenje Univerziteta.
- (3) Uvjeti i postupak za davanje odobrenja iz stava (2) ovoga člana propisuju se posebnim općim aktom Univerziteta.

Član 208.**(Angažiranje nastavnika s drugih visokoškolskih ustanova)**

- (1) Univerzitet može i bez zaključivanja ugovora o radu, putem javnog konkursa, izabrati u odgovarajuća akademska zvanja lica iz naučno-istraživačkog, privrednog i drugog okruženja radi realizacije naučno-nastavnog procesa.
- (2) Univerzitet, bez raspisivanja javnog konkursa i bez zasnivanja radnog odnosa, može angažirati izabrane nastavnike i saradnike drugih univerziteta.
- (3) Univerzitet, bez raspisivanja javnog konkursa i bez zasnivanja radnog odnosa, može angažirati stručnjake iz prakse za izvođenje pojedinih oblika nastavnog procesa, a što se bliže uređuje odlukom Senata.
- (4) Pod istaknutim stručnjakom iz prakse, u smislu prethodnog stava, podrazumijeva se lice koje posjeduje radno iskustvo i rezultate iz oblasti na koju se angažira na Univerzitetu.
- (5) Univerzitet može pozvati uglednog inostranog nastavnika da, u svojstvu gostujućeg profesora, određeni period učestvuje u izvođenju nastave.
- (6) Prava i obaveze lica angažiranih u izvođenju naučno / umjetničko-nastavnog rada i nastavnog procesa na Univerzitetu, u smislu prethodnih stavova, bliže se uređuju ugovorom o angažiranu u izvođenju nastave, u skladu s općim aktima Univerziteta.
- (7) Angažiranje lica iz prethodnih stavova prethodno odobrava Senat, na prijedlog Vijeća fakulteta, u skladu s usvojenim planom pokrivenosti nastave.

Član 209.**(Prestanak radnog odnosa uslijed neizbora u isto ili više zvanje)**

- (1) Nastavniku i višem asistentu koji je u radnom odnosu na Univerzitetu, a koji ne bude izabran u isto ili više zvanje, prestaje radni odnos, u skladu sa zakonom i općim aktima Univerziteta.
- (2) Lektoru i asistentu prestaje radni odnos istekom vremena za koje je biran u zvanje lektora, odnosno asistenta, ukoliko ne bude izabran u više zvanje.

Član 210.**(Prestanak radnog odnosa nastavnika zbog ispunjenja uvjeta za penziju)**

- (1) Nastavniku koji je ispunio uvjete za penziju, u skladu sa zakonom, prestaje radni odnos danom isteka tekuće akademske godine.

- (2) Ako za tim postoji potreba i ako se na konkurs, koji se raspisuje najmanje jednom godišnje, za popunu radnog mjesta nastavnika, ne prijavi osoba koja ispunjava uvjete, može se zaključiti ugovor o radu s nastavnikom koji je ispunio uvjete za penzioniranje za jednu akademsku godinu, a najduže do navršenih 70 (sedamdeset) godina života.
- (3) Odluku o ostanku nastavnika koji je ispunio zakonske uvjete za penziju u radnom odnosu, nakon provedenog javnog konkursa iz prethodnog stava, donosi rektor na prijedlog organizacione jedinice.
- (4) Penzionirano akademsko osoblje zadržava akademsko zvanje koje je imalo prilikom penzionisanja.

Član 211.

(40-satna radna sedmica)

Akademsko osoblje je dužno redovno izvršavati nastavne i druge obaveze u skladu s općim aktima Univerziteta, te ispunjavati obaveze u odnosu na naučni, umjetnički i stručni rad koji obavljaju, u skladu s rasporedom i strukturom 40-satne radne sedmice.

Član 212.

(Prava i obaveze nastavnika)

U izvođenju naučno-nastavnog procesa nastavnici imaju prava i obaveze da :

- u potpunosti održe nastavu prema rasporedu nastave, u predviđenom broju časova utvrđenim nastavnim planom i programom;
- vode evidenciju o prisustvu studenata nastavi, obavljenim ispitima i postignutom uspjehu studenata;
- organiziraju i izvode naučno / umjetničko-istraživački rad;
- preporuču udžbenike i priručnike za nastavni predmet koji izvode;
- redovno održavaju provjere znanja studenata prema rasporedu, u propisanim rokovima i putem svih utvrđenih oblika provjere znanja;
- obavljaju konsultacije sa studentima;
- predlažu usavršavanje i preispitivanje nastavnog plana i programa predmeta;
- predlažu teme i mentori su studentima pri izradi završnog i diplomskog rada;
- koriste moderne informacijsko-komunikacijske tehnologije u procesu nastave i komunikacije sa studentima, i
- obavljaju i druge poslove utvrđene zakonom, ovim Statutom i drugim općim aktima Univerziteta.

Član 213.

(Obim radnih obaveza za vrijeme obavljanja funkcija)

Obim radnih obaveza u nastavi rektora, prorektora, dekana, prodekana, i drugih rukovodnih lica koji učestvuju u nastavnom procesu. bit će smanjen za vrijeme obavljanja ovih funkcija, a u skladu sa Standardima i normativima koji se utvrđuju za visoko obrazovanje, te općim aktom Univerziteta.

Član 214.

(Prava i obaveze saradnika)

U izvođenju naučno-nastavnog procesa asistenti i viši asistenti imaju prava i obaveze da:

- vrše pripreme i izvode vježbe pod stručnim nadzorom nastavnika;
- pomažu nastavniku u pripremi naučno-nastavnog procesa;
- vode evidenciju o prisustvu studenata na vježbama;

- saraduju u organizaciji svih oblika provjere znanja studenata i vode evidenciju o uspješnosti studenata;
- obavljaju konsultacije sa studentima;
- rade na sopstvenom stručnom usavršavanju radi pripremanja za samostalan naučno-istraživački rad, u svrhu stjecanja višeg naučnog stepena;
- koriste moderne informacijsko-komunikacijske tehnologije u procesu nastave i komunikacije sa studentima, i
- obavljaju i druge poslove u skladu sa zakonom, ovim Statutom i drugim općim aktima Univerziteta.

Član 215.

(Ocjenjivanje rada saradnika)

- (1) Asistenti i viši asistenti imaju mentora u jednom od nastavnih zvanja izabranog za predmet, odnosno oblast za koju se saradnik priprema, a kojeg imenuje Vijeće fakulteta.
- (2) Svake godine Vijeće fakulteta ocjenjuje rad asistenta i višeg asistenta na osnovu pismenog izvještaja mentora, u kojem se ocjenjuje kandidatova uspješnost u nastavnom i naučnom / umjetničkom radu.
- (3) Postupak ocjenjivanja bliže se uređuje općim aktom Univerziteta.

Član 216.

(Ostale dužnosti akademskog osoblja)

Pored obaveza utvrđenih Pravilnikom o radu i ugovorom o radu, akademsko i drugo osoblje je dužno:

- da se pridržava odredaba ovog Statuta, etičkog kodeksa, pravilnika i drugih akata Univerziteta i organizacionih jedinica Univerziteta kod kojih su angažirani;
- da poštuje prava drugog osoblja i studenata;
- da svoje obaveze izvršava savjesno i uredno;
- da permanentno radi na svom akademskom usavršavanju, i
- da učestvuju u akademskim aktivnostima.

Član 217.

(Dužnost sudjelovanja u radu tijela Univerziteta i organizacionih jedinica)

Akademsko osoblje Univerziteta, odnosno njegovih jedinica je dužno, uz poslove utvrđene Zakonom, sudjelovati u radu Vijeća fakulteta i drugih radnih tijela, obavljati i druge dužnosti u skladu s ovim Statutom i drugim općim aktima Univerziteta i njegovih organizacionih jedinica.

Član 218.

(Pravo na plaćeno i neplaćeno odsustvo s posla)

- (1) Pored razloga utvrđenih zakonom, nastavniku i saradniku se, poslije jedne godine provedene u nastavi na Univerzitetu, može odobriti plaćeno odsustvo u trajanju do 2 (dva) semestra, radi naučnog, stručnog ili umjetničkog usavršavanja.
- (2) Pored razloga utvrđenih zakonom, nastavniku i saradniku se može odobriti neplaćeno odsustvo s rada, radi boravka i stručnog usavršavanja na drugoj naučnoj ili nastavnoj ustanovi u zemlji i inostranstvu (radi naučnog istraživanja i pisanja naučnog rada, učešća u naučnim i umjetničkim projektima ili drugim vidovima stručnog usavršavanja) koje će utjecati na poboljšanje kvalitete njihovog nastavnog rada.
- (3) Neplaćeno odsustvo, u smislu prethodnog stava, nastavniku i saradniku može se odobriti u

trajanju do jedne godine, za koji period mu miruju prava i obaveze iz radnog odnosa.

- (4) Odluku o odobravanju odsustva (plaćenog i neplaćenog) donosi rektor Univerziteta, na prijedlog Vijeća fakulteta.
- (5) Prijedlog Vijeća fakulteta za odobrenje slobodne studijske godine treba da bude obrazložen s podacima o nastavniku i programu naučnog, umjetničkog ili stručnog rada, odnosno usavršavanja nastavnika.
- (6) Rektor će odobriti korištenje slobodne studijske godine pod uvjetom da je osigurano izvođenje nastave na predmetima odsutnog nastavnika.

Član 219.

(Reguliranje plaćenog i neplaćenog odsustva)

Uvjeti pod kojima se može odobriti odsustvo radi naučnog, stručnog ili umjetničkog usavršavanja, dužina trajanja odsustva, i druga pitanja bliže će se utvrditi Pravilnikom o radu zaposlenika Univerziteta.

Član 220.

(Mirovanje izbornog perioda)

- (1) Nastavniku i saradniku izabranom i zaposlenom na Univerzitetu koji je na neplaćenom odsustvu, porodijskom odsustvu i odsustvu radi njege djeteta, bolovanju u trajanju dužem od 3 (tri) mjeseca, za vrijeme dok je na funkciji rektora ili dekana na Univerzitetu, za vrijeme dok obavlja javnu funkciju i u drugim slučajevima utvrđenim zakonom ili kolektivnim ugovorom, rokovi za izbor u akademska zvanja miruju za period trajanja odsustva i ne uračunavaju se u izborni period.
- (2) O mirovanju izbornog perioda odlučuje rektor, na zahtjev nastavnika / saradnika izabranog na Univerzitetu, uz koji se prilaže odgovarajući dokaz o razlozima iz prethodnog stava.

XI.2. Naučno-istraživačko osoblje

Član 221.

(Naučno-istraživačko osoblje)

- (1) Naučnik je lice izabrano u naučno zvanje, pod uvjetima i po postupku utvrđenom Zakonom o naučno-istraživačkoj djelatnosti, kao i lice izabrano u zvanje docenta, vanrednog profesora i redovnog profesora, pod uvjetima i po postupku utvrđenom ovim Statutom.
- (2) Istraživač je lice izabrano u istraživačko zvanje, pod uvjetima i na način utvrđen Zakonom o naučno-istraživačkoj djelatnosti.

Član 222.

(Naučna zvanja)

- (1) Naučna zvanja su: naučni saradnik, viši naučni saradnik i naučni savjetnik.
- (2) Izbor u naučna i istraživačka zvanja vrši se na način, pod uvjetima i po postupku utvrđenom Zakonom o naučno-istraživačkoj djelatnosti i Pravilnikom o procedurama za izbor u naučna i istraživačka zvanja.

XI.3. Administrativno osoblje

Član 223.

(Administrativno osoblje)

- (1) Administrativno-stručne, tehničke i druge zajedničke poslove na nivou Univerziteta obavlja Sekretarijat, putem stručnih službi.
- (2) Broj i naziv službi Sekretarijata utvrđuje se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Univerzitetu.
- (3) Za rad Sekretarijata je odgovoran generalni sekretar, kojeg imenuje Senat, na prijedlog rektora, a na osnovu javnog konkursa.
- (4) Administrativno osoblje zasniva radni odnos na Univerzitetu putem javnog oglasa.

XII. INTERNA EVALUACIJA I OSIGURANJE KVALITETA

Član 224.

(Osiguranje kvaliteta)

- (1) Univerzitet obezbjeđuje kontinuirani razvoj sistema kvaliteta u svim aspektima svoga djelovanja.
- (2) Univerzitet će u okviru nastavnog i naučno-istraživačkog procesa organizirati i provoditi aktivnosti na osiguranju kvaliteta visokog obrazovanja, u skladu s principima kvaliteta u Evropskom području visokog obrazovanja (engl. European Higher Education Area - EHEA), Evropskim standardima i smjernicama za osiguranje kvaliteta (European Standards and Guidelines – ESG) i propisima u Bosni i Hercegovini.
- (3) Univerzitet će u cijelosti uzeti u obzir smjernice o internom osiguranju kvaliteta dogovorene na državnom (Rektorska konferencija BiH, Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta BiH) i međunarodnom (Evropska univerzitetska asocijacija, European University Association – EUA, Evropska asocijacija za osiguranje kvaliteta European Association for Quality Assurance in Higher Education, idr.) nivou.
- (4) Principi internog osiguranja kvaliteta moraju biti usklađeni sa principima institucionalne autonomije i pružati osnovu za stvarnu odgovornost Univerziteta u okvirima domaćih i međunarodnih standarda kvaliteta u oblasti visokog obrazovanja.

Član 225.

(Interna evaluacija)

- (1) Organizacione jedinice (članice), jednom godišnje, vrše internu evaluaciju ispunjenja usvojene misije i politike osiguranja kvaliteta.
- (2) Senat, jednom godišnje, vrši ocjenu provedene evaluacije svih članica Univerziteta.
- (3) O provedenoj internoj evaluaciji sačinjava se pisani izvještaj, dostupan akademskom osoblju i studentima.
- (4) Univerzitet usvaja procedure vezane za osiguranje sistema kvaliteta i standarda studijskih programa i diploma.
- (5) Univerzitet razvija i implementira strategiju za kontinuirano unapređenje kvaliteta.
- (6) Strategija, politika i procedure su dostupni javnosti.

Član 226.**(Monitoring studijskih programa)**

- (1) Univerzitet ustanovljava formalne mehanizme za odobravanje, redovni monitoring i periodične preglede studijskih programa i diploma, te time osigurava njihovu kontinuiranu vrijednost.
- (2) Univerzitet će obezbijediti učešće studenata u procedurama osiguranja kvaliteta, kao i konsultacije s poslodavcima, predstavnicima zaposlenika i drugim partnerima.
- (3) Univerzitet osigurava da su resursi namijenjeni za podršku studentima pri učenju adekvatni i da odgovaraju svakom ponuđenom programu.
- (4) Informacije prikupljene godišnjim monitorinzima i periodičnim pregledima studijskih programa i dodijeljenih diploma su javne.

Član 227.**(Pravilnik o kvaliteti)**

Senat Pravilnikom o kvaliteti i drugim posebnim aktima definiira strukturu sistema, nadležnost, odgovornost i obaveze organizacionih jedinica u osiguranju kvaliteta, područja vrednovanja i kriterije za praćenje i procjenu postavljenih standarda.

Član 228.**(Revizija nastavnih planova, programa i stepena)**

- (1) Članice Univerziteta vrše redovno preispitivanje i reviziju vlastitih nastavnih planova, programa i stepena, o čemu sačinjavaju odgovarajuće izvještaje.
- (2) Osiguranje kvaliteta se provodi u sva tri studijska ciklusa i naučno-istraživačkom radu, uz adekvatno učešće studenata.
- (3) U cilju osiguranja kvaliteta, Senat, najmanje jednom u 4 (četiri) godine, vrši evaluaciju studijskih programa i stepena radi usklađivanja s novim naučnim saznanjima.

Član 229.**(Eksterna evaluacija)**

- (1) Na Univerzitetu će se provoditi i eksterna evaluacija, uz prethodnu saglasnost Senata.
- (2) Eksterne evaluacije vrše ovlaštene organizacije.
- (3) Na zahtjev Ministarstva, odnosno Agencije, Univerzitet dostavlja informacije o postupku i rezultatima eksterne evaluacije i ocjene kvaliteta, kao i druge podatke od značaja za osiguranje kvaliteta.

Član 230.**(Standardi kvaliteta nastavnog osoblja)**

- (1) NNV / UNV članice dužno je osigurati da nastavnici i saradnici, koji učestvuju u nastavnom procesu, zadovoljavaju standarde kvaliteta, da su kvalificirani i kompetentni u predmetnoj oblasti, da su u cjelosti upoznati s nastavnim planovima i ciljevima učenja, te da ih permanentno provode.
- (2) Članice vode evidenciju na osnovu koje se može ustanoviti zadovoljenje standarda kvaliteta nastavnog osoblja u smislu prethodnog stava.

Član 231.
(Akreditacija)

Akreditacija je postupak provjere organizacije rada, raspoloživih prostornih, materijalno-tehničkih i kadrovskih resursa, kvalitete obrazovnog procesa, studijskih programa kojima raspolaže, odnosno koje pruža i dodjeljuje Univerzitet, a što za rezultat ima izdavanje rješenja o akreditaciji Univerziteta od strane Ministarstva.

XIII. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI I UMJETNIČKO- ISTRAŽIVAČKI RAD

Član 232.
(Naučno-istraživački i umjetničko-istraživački rad)

- (1) Naučno-nastavni, naučno-istraživački i umjetničko-istraživački rad su ravnopravne djelatnosti Univerziteta.
- (2) Naučno-istraživački i umjetničko-istraživački rad izvodi akademsko i naučno osoblje Univerziteta individualno ili u okviru naučno-istraživačkih i umjetničko-istraživačkih organizacionih jedinica Univerziteta i u okviru projekata.
- (3) U realizaciji naučno-istraživačkog i umjetničko-istraživačkog rada učestvuju i studenti prvog, drugog i trećeg ciklusa studija i po potrebi angažirani kadrovi izvan Univerziteta, izabrani u naučna i stručna zvanja prema relevantnim propisima.

Član 233.
(Organiziranje istraživačkih jedinica)

- (1) Institucionalno, istraživačke jedinice mogu biti organizirane na nivou Univerziteta i na nivou organizacionih jedinica.
- (2) Univerzitet i organizacione jedinice se mogu pojaviti i kao suosnivači istraživačkih jedinica s drugim institucijama, pravnim i drugim licima, zainteresiranim za ovu djelatnost.
- (3) Istraživačke jedinice koje se organiziraju na nivou Univerziteta imaju pravni status organizacione jedinice.
- (4) Istraživačke jedinice, koje se organiziraju u okviru organizacione jedinice, i jedinice na nivou Univerziteta, mogu imati poseban finansijski obračun i stepen autonomije potreban za efikasno obavljanje svoje djelatnosti.
- (5) Posebnim aktom će se bliže definirati uvjeti za formiranje istraživačkih jedinica na nivou Univerziteta i organizacionih jedinica.

Član 234.
(Oblici istraživačkih jedinica)

- (1) Organizacioni oblici istraživačkih jedinica su instituti, centri, laboratorijski kompleksi, zavodi, inkubacioni centri i dr.
- (2) Organizacioni oblici i veličina istraživačkih jedinica treba da obezbijede maksimalnu mobilnost osoblja i studenata Univerziteta.

Član 235.**(Infrastruktura istraživačkih jedinica)**

Istraživanja se realiziraju u okviru infrastrukture koja obuhvata odgovarajuće objekte, opremu i druge uvjete potrebne za naučno-istraživačku i umjetničko-istraživačku djelatnost (laboratorije, postrojenja, ispitne stanice, naučne biblioteke, naučne arhive, umjetničke depoe, radionice, naučne informacijske i informatičke službe, naučno izdavaštvo i sl.).

Član 236.**(Fond za naučno-istraživački i umjetničko-istraživački rad)**

- (1) Radi finansiranja naučno-istraživačke i umjetničko-istraživačke djelatnosti na Univerzitetu se formira poseban Fond za naučno-istraživački i umjetničko-istraživački rad (u daljem tekstu: Fond).
- (2) Sredstva Fonda će se obezbijediti od sredstava koja će iz svojih prihoda namjenski izdvajati organizacione jedinice Univerziteta, sredstava ostalih pravnih i drugih lica zainteresiranih za ove djelatnosti Univerziteta, te drugih sredstava iz zakonitih izvora.

Član 237.**(Godišnji plan Fonda)**

Korištenje sredstava Fonda realizira se na osnovu usvojenog godišnjeg plana, a potpunije odredbe će se definirati posebnim aktom.

Član 238.**(Program rada naučno-istraživačke i umjetničko-istraživačke djelatnosti)**

- (1) Na nivou Univerziteta donosi se program rada naučno-istraživačke i umjetničko-istraživačke djelatnosti (u daljem tekstu: Program rada).
- (2) Programom rada se utvrđuju ciljevi istraživanja, naučna područja i oblasti koje treba posebno razvijati, prioriteti u opremanju istraživačke infrastrukture, programi osposobljavanja kadrova i usavršavanje naučnika, prioriteti u finansiranju naučno-istraživačkih i umjetničko-istraživačkih projekata, te verifikacija rezultata naučno-istraživačkog i umjetničko-istraživačkog rada.

Član 239.**(Savjet za naučno-istraživački i umjetničko-istraživački rad)**

- (1) Na nivou Univerziteta se formira Savjet za naučno-istraživački i umjetničko-istraživački rad (u daljem tekstu: Savjet).
- (2) Zadatak Savjeta je donošenje, praćenje i evaluiranje realizacije Programa rada.
- (3) Posebnim aktom će se definirati bliže odredbe o formiranju i radu Savjeta.

Član 240.**(Baza podataka o kadrovima i opremi)**

- (1) Univerzitet će utvrditi bazu podataka o centralnoj evidenciji kadrova i raspoložive opreme.
- (2) Univerzitet će voditi računa o optimalnom korištenju raspoložive opreme i kadrova za realizaciju naučno-istraživačkog i umjetničko-istraživačkog rada.

XIV. POČASNA ZVANJA I PRIZNANJA

Član 241.

(Profesor emeritus)

- (1) Univerzitet može dodijeliti, na prijedlog organizacione jedinice, titulu profesora emeritusa penzioniranom redovnom profesoru koji je u ovom zvanju proveo najmanje 5 (pet) godina, koji se posebno istakao svojim naučnim, odnosno umjetničkim radom u oblasti za koju je izabran.
- (2) Profesor emeritus može:
 - učestvovati u nastavnom procesu u trećem ciklusu;
 - biti mentor kandidatima za stjecanje stepena doktora nauka;
 - biti član komisije u postupcima stjecanja stepena doktora nauka;
 - biti član komisije za pripremanje prijedloga za izbor akademskog osoblja;
 - biti član komisije za nostrifikaciju i ekvivalenciju inostranih visokoškolskih diploma,
 - biti angažiran u naučno / umjetničkoistraživačkim projektima.
- (3) Posebnom odlukom Senat dodjeljuje počasno zvanje profesor emeritus penzioniranim rektorima.
- (4) Postupak i način dodjele zvanja profesor emeritus bliže se uređuje posebnim općim aktom Univerziteta.

Član 242.

(Počasni doktorat)

- (1) Univerzitet može dodijeliti počasni doktorat (*honoris causa*) istaknutim naučnim i javnim licima iz zemlje i inostranstva za izuzetne doprinose u pojedinim područjima naučnog, naučno-nastavnog, kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, kao i za izuzetne doprinose u duhovnom i materijalnom razvoju i djelovanju na promociji mira, tolerancije i humanosti.
- (2) Odluku o dodjeljivanju počasnog doktorata donosi Senat, na prijedlog Vijeća najmanje 3 (tri) organizacione jedinice Univerziteta.
- (3) Svečanu promociju počasnog doktora obavlja rektor.

XV. DOKUMENTACIJA, EVIDENCIJA I JAVNE ISPRAVE

Član 243.

(Matične knjige i evidencije)

- (1) Univerzitet vodi matične knjige studenata i lica koja su završila prvi, drugi i treći ciklus, kao i evidencije o ispitima, uspjehu studenata na kraju akademske godine, izdanim diplomama i dodacima diplomi, kao i druge evidencije utvrđene općim aktima Univerziteta.
- (2) Matične knjige i evidencije uz koje se vodi registar i evidencije o izdatim diplomama i dodacima diplomi (supplement) trajno se čuvaju.
- (3) Način vođenja drugih evidencija utvrdit će se općim aktima Univerziteta.
- (4) Sadržaj, način vođenja i čuvanja dokumentacije i evidencije Univerziteta utvrđuje se u skladu sa propisom Ministarstva.

Član 244.**(Javne isprave)**

- (1) Na osnovu službene evidencije, Univerzitet izdaje javne isprave.
- (2) Javne isprave su: diploma o stečenoj akademskoj tituli i stručnom zvanju, dodatak diplomi, uvjerenje o diplomiranju, uvjerenje o položenim ispitima, uvjerenje o uspjehu u toku studija, indeks, ispisnica, uvjerenje o učešću u pojedinim oblicima stručnog usavršavanja i cjeloživotnog obrazovanja, te druge isprave izdate u skladu sa zakonom.
- (3) Univerzitet utvrđuje sadržaj svih javnih isprava, osim diplome i dodatka diplomi, čiji sadržaj utvrđuje Ministarstvo.

Član 245.**(Diploma i dodatak diplomi)**

- (1) Po završetku univerzitetskih studija, studentu se izdaje diploma i dodatak diplomi (supplement).
- (2) Diploma i dodatak diplomi mora da sadrži osnovne informacije o završenom studiju i uspjehu studenta.
- (3) Diploma i dodatak diplome se izdaju na jednom od jezika i pisama utvrđenih članom 20 ovoga Statuta.
- (4) Ukoliko se nastava izvodi na stranom jeziku, javne isprave se izdaju na obrascu koji je štampan dvojezično: službenom i stranom jeziku na kojem se nastava izvodila, s tim što se na zahtjev studenta može izdati javna isprava odvojeno na službenom i stranom jeziku.
- (5) Diplomom potpisuju rektor i dekan.
- (6) Troškove štampanja diplome snosi student.
- (7) Diplome svih nivoa studija se uručuju na promociji koja se, u pravilu, organizira na Dan Univerziteta.

Član 246.**(Ništavnost diplome)**

- (1) Univerzitet će oglasiti ništavnom diplomu o stečenom akademskom nazivu magistra struke, ako utvrdi da diplomski rad nije rezultat samostalnog rada kandidata.
- (2) Univerzitet će oglasiti ništavnom diplomu o stečenom naučnom nazivu doktora nauka, ako utvrdi da doktorska disertacija nije originalan naučni, odnosno umjetnički rezultat.
- (3) Utvrđivanje relevantnosti diplomskog, odnosno doktorskog rada, utvrđuje Stručna komisija koju imenuje Senat. Komisiju čine najmanje tri, a najviše pet članova univerzitetskih profesora.

XVI. NOSTRIFIKACIJA I EKVIVALENCIJA**Član 247.****(Nostrifikacija i ekvivalencija inostranih obrazovnih isprava)**

- (1) Univerzitet obavlja nostrifikaciju i ekvivalenciju inostranih obrazovnih isprava, u skladu s važećim propisima.

- (2) Postupak priznavanja inostranih diploma, stečenih van BiH, vrši se na način i u proceduri utvrđenoj posebnim općim aktom Univerziteta, kojeg donosi Senat.

XVII. CJELOŽIVOTNO UČENJE

Član 248.

(Cjeloživotno učenje)

- (1) U oblasti cjeloživotnog učenja, Univerzitet i njegove organizacione jedinice mogu organizirati i izvoditi stalne i povremene oblike stručnog usavršavanja putem kurseva, seminara i drugih oblika povremenog obrazovanja koja nisu definirana stepenima obrazovanja, uz izdavanje odgovarajućeg uvjerenja.
- (2) Cjeloživotno učenje može imati za cilj sljedeće:
 - dobijanje uvjerenja o uspješnom završetku specifičnih programa obuke (početnih ili kontinuiranih), ili
 - nadopunjavanje ili osvježavanje znanja iz određene oblasti, namijenjeno za bivše studente.

Član 249.

(poseban studij kojim se ne stječe akademski stepen)

- (1) Univerzitet može, uz odgovarajuću naknadu kandidata, organizirati poseban studij iz bilo kojeg nastavnog modula koji se predaje na odjelima Univerziteta kao redovan studij, kojim se stječe od 60 do 120 ECTS bodova, a čijim se završetkom ne stječe akademski stepen.
- (2) Pravo upisa na ovaj studij imaju svi kandidati koji ispunjavaju kriterije utvrđene od strane Univerziteta.
- (3) Univerzitet svim kandidatima koji uspješno završe ovakav studij može izdati odgovarajući certifikat koji sadrži dobijene ECTS bodove i ishode učenja.
- (4) Senat će donijeti opći akt kojim će utvrditi kriterijume, standarde i procedure za realizaciju programa cjeloživotnog učenja.
- (5) Stečeni ECTS bodovi i ishodi učenja iz stava 1 ovog člana mogu biti priznati kao element unutar formalnog univerzitetskog obrazovanja ukoliko Stručna komisija za priznavanje ispita prepozna ekvivalentnost.

XVIII. JAVNOST RADA UNIVERZITETA

Član 250.

(Javnost rada)

- (1) Rad Univerziteta i njegovih organa je javan.
- (2) O ostvarivanju javnosti rada brinu se: rektor, prorektori, dekani, generalni sekretar i predsjednik Upravnog odbora.
- (3) O svim značajnim događanjima na Univerzitetu obavještavaju se sredstva javnog informiranja.

- (4) Rektor i druga lica koja on ovlasti, mogu putem radija, televizije, štampe i drugih vidova javnog informiranja, davati zvanična saopćenja za javnost o pitanjima važnim za rad Univerziteta.
- (5) Rukovodilac organizacione jedinice i druga lica koja on ovlasti mogu davati zvanična saopćenja za javnost, o pitanjima vezanim za rad organizacione jedinice.

Član 251.

(Povjerljivi podaci i dokumentacija)

U skladu sa propisom o slobodi pristupa informacijama, na Univerzitetu će se određeni podaci i dokumentacija smatrati povjerljivim, što će se bliže regulirati posebnim općim aktom, kojeg donosi Senat.

XIX. FINANSIRANJE UNIVERZITETA

Član 252.

(Izvori finansiranja)

Univerzitet se kao javna ustanova finansira:

- a) iz sredstava budžeta HNK, u skladu s odlukom Vlade ili Skupštine HNK;
- b) iz sredstava fondova;
- c) donacija, oporuka i poklona;
- d) od školarine i drugih naknada za obrazovanje;
- e) prodajom intelektualnih, kulturnih, materijalnih i komercijalnih dobara i usluga;
- f) iz prihoda na osnovu autorskih prava i patenata, i
- g) drugih izvora u skladu sa zakonom.

Član 253.

(Finansijski plan Univerziteta)

- (1) Finansijskim planom Univerziteta iskazuju se potrebna sredstva za djelatnost Univerziteta i njegovih organizacionih jedinica, a u cilju ostvarivanja osnovne djelatnosti Univerziteta.
- (2) Rektor i rukovodioci organizacionih jedinica odgovorni su za pripremu finansijskog plana, godišnjih i drugih finansijskih izvještaja koje razmatra i usvaja Upravni odbor Univerziteta.
- (3) Rukovodilac organizacione jedinice Univerziteta odgovoran je u dijelu planiranja, upravljanja i korištenja sredstava koja pripadaju organizacionoj jedinici Univerziteta i priprema izvještaj koji se odnosi na ta sredstva, a podnosi ga Vijeću organizacione jedinice, rektoru, Upravnom odboru i Senatu.

Član 254.

(Interni obračun rezultata poslovanja organizacione jedinice)

Organizacione jedinice Univerziteta imaju poseban interni obračun rezultata poslovanja, u skladu sa zakonom i ovim Statutom.

Član 255.**(Pravilnik o stjecanju, korištenju i raspodjeli vlastitih prihoda)**

- (1) Stjecanje, korištenje i raspodjela vlastitih prihoda Univerziteta utvrdit će se posebnim Pravilnikom.
- (2) Pravilnik iz prethodnog stava ovog člana donosi Upravni odbor, na prijedlog rektora, uz prethodno pribavljeno mišljenje vijeća organizacionih jedinica.

**XX. OPĆI AKTI UNIVERZITETA I NAČIN NJIHOVOG
DONOŠENJA****Član 256.****(Statut Univerziteta)**

- (1) Osnovni opći akt Univerziteta je Statut.
- (2) Statut donosi Senat, većinom glasova od ukupnog broja njegovih članova, uz prethodno pribavljenu saglasnost Upravnog odbora i dobivene ocjene Ministarstva o usklađenosti sa Zakonom.

Član 257.**(Drugi opći akti Univerziteta)**

- (1) Osim Statuta, Univerzitet ima i druge opće akte u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorom i ovim Statutom.
- (2) Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o radu, Pravilnik o mjerilima za korištenje prihoda, Pravilnik o plaćama, naknadama i drugim primanjima zaposlenika, kao i druge opće akte kojima se ne uređuju akademska pitanja, donosi Upravni odbor.
- (3) Ostale opće akte kojima se uređuju akademska pitanja donosi Senat, na prijedlog rektora.
- (4) Inicijativu za donošenje općih akata, njihove izmjene i dopune mogu dati Upravni odbor, Senat, rektor, generalni sekretar i rukovodioci organizacionih jedinica.

Član 258.**(Postupak izmjena i dopuna općih akata)**

- (1) Izmjene i dopune Statuta i drugih općih akata vrše se odlukom, na način i u postupku predviđenom za njegovo donošenje.
- (2) Prečišćeni tekst općeg akta utvrđuje organ nadležan za njegovo donošenje.

Član 259.**(Stupanje na snagu i tumačenje općih akata)**

- (1) Statut i drugi opći akti stupaju na snagu danom donošenja, osim Pravilnika o radu koji stupa na snagu osmog dana od dana njegovog objavljivanja na oglasnoj ploči.
- (2) Autentično tumačenje općih akata daje organ koji ih je donio.
- (3) Uputstva u vezi s primjenom pojedinih odredaba općih akata, po potrebi daje rektor.

XXI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 260.

(Okončanje započelih postupaka za izbor nastavnika i saradnika)

Postupci za izbor nastavnika i saradnika, započeti prije stupanja na snagu ovog Statuta, okončat će se pod uvjetima, u postupku i u rokovima utvrđenim ranijim propisima.

Član 261.

(Rokovi za završetak započelih studija prema nastavnom planu i programu koji su važili prije stupanja na snagu Statuta)

- (1) Student upisan na višu školu ili studijski odsjek u dvogodišnjem trajanju prije stupanja na snagu ovog Statuta, ima pravo završiti započeti studij prema nastavnom planu i programu koji je važio prilikom upisa, u rokovima i pod uvjetima koje svojom odlukom utvrde Vijeća fakulteta kao organizacionih jedinica, a najkasnije do 30. 9. 2014. godine.
- (2) Student upisan na dodiplomski četverogodišnji studij ili postdiplomski studij na dan stupanja na snagu ovog Statuta, ima pravo dovršiti započeti studij prema nastavnom planu i programu koji je važio prilikom upisa u prvu godinu studija i steći odgovarajuće stručno, odnosno naučno zvanje prema propisima koji su važili prilikom upisa, u rokovima i pod uvjetima koji svojom odlukom utvrde Vijeća fakulteta kao organizacionih jedinica, a najkasnije do 30.09.2015. godine.
- (3) Osobe koje su, prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovog Statuta, stekle ili će steći, prema stavu 2 ovog člana, akademsko zvanje magistra nauka, mogu steći akademsko zvanje doktora nauka odbranom doktorske disertacije prema propisima koji su važili prije stupanja na snagu ovog Statuta, a najkasnije u roku od pet (5) godina od dana stupanja na snagu Zakona o visokom obrazovanju u Hercegovačko-neretvanskom kantonu.
- (4) Studenti čiji je postdiplomski studij za stjecanje zvanja magistra ili ekvivalenta u toku, mogu po završetku istog steći akademsko zvanje doktora nauka na isti način i u istom roku kao i osobe iz stava 3 ovog člana.

Članak 262.

(Ekvivalencija ranije stečenog akademskog naziva s novim akademskim nazivom)

- (1) Osobe koje su stekle određena stručna i naučna zvanja zadržavaju pravo njihovog korištenja, sukladno propisima prema kojima su ih stekli.
- (2) Osobe iz stava 1 ovog člana imaju pravo tražiti od visokoškolske ustanove na kojoj su stekli zvanje da im u postupku i pod uvjetima predviđenim općim aktom, kojeg donosi Senat, izda dokument (potvrdu, diplomu ili dodatak diplomi) o ekvivalenciji ranije stečenog akademskog naziva s novim akademskim nazivom.
- (3) Akademsko zvanje doktor nauka stečeno po propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovog Statuta izjednačeni su s doktoratom nauka stečenim po Zakonu o visokom obrazovanju, osobe koje su ih stekle imaju ista prava kao i osobe koje su akademsko zvanje doktora nauka stekle po Zakonu o visokom obrazovanju.

Članak 263.**(Zadržavanje stečenih izbora u naučno-nastavna zvanja)**

- (1) Danom stupanja na snagu ovog Statuta nastavnici u naučno-nastavnim zvanjima i saradnici zadržavaju zvanje do isteka vremena na koje su izabrani. Ako je ranijim propisima bilo određeno vrijeme trajanja izbora ili reizbora, a izbor ili reizbor nisu obavljani, obavit će se, prema odredbama ovog Statuta, u roku od dvije (2) godine od dana stupanja na snagu Zakona o visokom obrazovanju.
- (2) Nastavnici u zvanju predavača i višeg predavača koji su izabrani prije stupanja na snagu ovog Statuta, moraju uskladiti svoj status prema odredbama ovog Statuta. Ako stečena zvanja predavača i višeg predavača nisu u skladu s odredbama ovog Statuta, nastavnici moraju u roku od dvije (2) godine, od dana stupanja na snagu Zakona o visokom obrazovanju, steći zvanje docenta, u protivnom gube zvanje predavača ili višeg predavača.
- (3) Nastavnici iz stava 2 ovog člana koji u roku predviđenom u tom stavu ne steknu zvanje docenta, gube zvanje predavača, odnosno višeg predavača.

Član 264.**(Trajanje mandata organa Univerziteta i fakulteta izabranih prije stupanja na snagu Statuta)**

- (1) Članovi Savjeta Univerziteta, Naučno-nastavnog vijeća Univerziteta, upravnih odbora i nastavno-naučnih vijeća fakulteta, rektor i prorektori, te dekani i prodekani fakulteta i drugih organizacionih jedinica izabrani prije stupanja na snagu ovog Statuta, ostaju na istoj dužnosti do isteka mandata na koji su izabrani, ukoliko to nije u suprotnosti s odredbama člana 78 Zakona o visokom obrazovanju.
- (2) Po isteku mandata upravnih odbora fakulteta, Upravni odbor Univerziteta će imenovati upravne odbore fakulteta.
- (3) Mandat upravnih odbora iz stava (2) će trajati do dana donošenja rješenja o upisu integriranog Univerziteta u sudski registar.
- (4) Tekući mandat rektora i prorektora Univerziteta, dekana i prodekana fakulteta, računa se kao prvi mandat.
- (5) Studentski predstavnici u organima iz stava (1) ovog člana nastavljaju s radom do izbora studentskih predstavnika u skladu s ovim Statutom.

Član 265.**(Gramatička terminologija)**

Gramatička terminologija u ovom Statutu podrazumijeva uključivanje oba spola.

Član 266.**(Usklađivanje organizacije rada i općih akata sa Statutom)**

Univerzitet će uskladiti svoju organizaciju, rad, opće akte i ugovore o radu s ovim Statutom najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu Statuta.

Član 267.**(Pravni subjektivitet fakulteta do integracije Univerziteta)**

Do dana upisa u sudski registar Univerziteta kao integrirane javne ustanove, postojeće visokoškolske ustanove nastavljaju s radom prema dosadašnjoj registraciji.

Član 268.**(Primjena pravila i procedura za izbor akademskog osoblja do integracije Univerziteta)**

- (1) Do dana upisa u sudski registar Univerziteta kao integrirane javne ustanove, primjenjuju se odredbe internih akata Univerziteta, odnosno fakulteta koje se odnose na pokretanje i provođenje procedure raspisivanja konkursa za izbor akademskog osoblja, izbor rektora, rukovodilaca organizacionih jedinica i upis studenata.
- (2) Izuzetno od odredbi iz stava 1 ovog člana, na uvjete i rokove propisane za izbor akademskog osoblja, primjenjuju se, zajedno s internim propisima fakulteta, i odredbe ovog Statuta.
- (3) U slučaju kolizije odredaba Statuta i internih propisa fakulteta navedenih u stavu 2 ovog člana, primjenjuju se odredbe Statuta.
- (4) Odredbe ovog Statuta, kojima se utvrđuje nadležnost organizacionih jedinica integriranog Univerziteta, shodno se primjenjuju i na nadležnost fakulteta s pravnim subjektivitetom.

Član 269.**(Stupanje na snagu Statuta)**

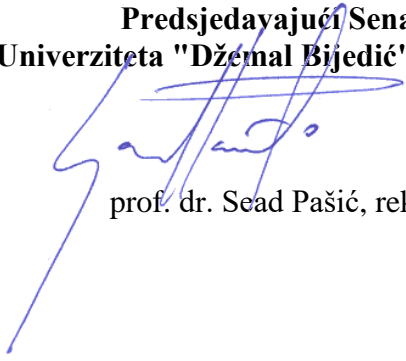
Ovaj Statut stupa na snagu danom donošenja.

Član 270.**(Prestanak važenja Statuta Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru broj 100-1-216-5/04)**

Stupanjem na snagu ovog Statuta prestaje važiti Statut Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru (prečišćeni tekst broj 100-1-216-5/04 od 31.03.2004. godine).

Broj: 101-1-848/13

**Predsjedavajući Senata
Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru**

prof. dr. Sead Pašić, rektor

Broj: 101- 1277 /15

Datum: 1.10.2015. godine

Na osnovu člana 256. i 258. Statuta Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru te u skladu sa dobivenom ocjenom Ministarstva o usklađenosti odluke sa Zakonom broj: 05-03-40-1677-1/15 od 9.9.2015. godine, Senat Univerziteta na sjednici održanoj 1.10.2015. godine, donio je

ODLUKU
O IZMJENI ČLANA 261. STAV 2. STATUTA UNIVERZITETA „DŽEMAL BIJEDIĆ“ U MOSTARU

I

Član 261. stav 2. Statuta Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru se mijenja i glasi:

„Student upisan na dodiplomski četverogodišnji studij ili postdiplomski studij na dan stupanja na snagu ovog Statuta, ima pravo dovršiti započeti studij prema nastavnom planu i programu koji je važio prilikom upisa u prvu godinu studija i steći odgovarajuće stručno, odnosno naučno zvanje prema propisima koji su važili prilikom upisa, u rokovima i pod uvjetima koji svojom odlukom utvrde Vijeća fakulteta kao organizacionih jedinica, a najkasnije do 21.4.2017. godine“.

II

Odluka stupa na snagu danom donošenja.

PREDSJEDAVAJUĆI SENATA
UNIVERZITETA „DŽEMAL BIJEDIĆ“ U MOSTARU

Prof. dr. Sead Pašić, rektor

Dostaviti:

1. fakultetima
2. Uniji studenata
3. a/a

SADRŽAJ

I. OSNOVNE ODREDBE.....	2
II. INSTITUCIONALNA AUTONOMIJA UNIVERZITETA	3
III. PRAVNI SUBJEKTIVITET	5
IV. DJELATNOST UNIVERZITETA	7
V. ORGANIZACIJA UNIVERZITETA.....	9
V.1. Matične katedre	11
VI. ORGANI UNIVERZITETA	12
VI.1. Upravni odbor	12
VI.2. Rektor.....	16
VI.2.1. Kolegij Rektora	20
VI.2.2. Prorektori	20
VI.2.3. Generalni sekretar	21
VI.3. Senat.....	22
VI.4. Drugi organi Univerziteta	23
VII. ORGANI ORGANIZACIONIH JEDINICA	25
VII.1. Naučno-nastavno vijeće fakulteta.....	25
VII.2. Dekan.....	27
VII.3. Prodekani	29
VII.4. Šef odsjeka.....	30
VII.5. Naučno vijeće instituta	30
VII.6. Direktor instituta.....	32
VIII. ORGANIZIRANJE I IZVOĐENJE UNIVERZITETSKIH STUDIJA	34
VIII.1. Organizacija nastave i ocjenjivanje	36
VIII.2. Studij prvog ciklusa – dodiplomski studij.....	40
VIII.3. Studij drugog ciklusa – diplomski studij.....	42
VIII.4. Studij trećeg ciklusa – doktorski studij	44
IX. STUDENTI	45
IX.1. Vrste statusa studenata	45
IX.2. Prestanak statusa studenta	46
IX.3. Ostale odredbe o statusu studenta	46
IX.4. Mobilnost studenata	47
IX.5. Prava i obaveze studenta	47
IX.6. Mirovanje prava i obaveza studenta.....	49
IX.7. Disciplinska odgovornost studenta	49
IX.8. Odgovornost studenta za štetu	51
IX.9. Postupanje po zakonu o upravnom postupku.....	51
X. STUDENTSKO ORGANIZIRANJE	52
XI. AKADEMSKO, NAUČNO-ISTRAŽIVAČKO I ADMINISTRATIVNO OSOBLJE NA UNIVERZITETU.....	53
XI.1. Akademske osoblje	53
XI.2. Naučno-istraživačko osoblje	61
XI.3. Administrativno osoblje.....	62
XII. INTERNA EVALUACIJA I OSIGURANJE KVALITETA	62
XIII. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI I UMJETNIČKO-ISTRAŽIVAČKI RAD.....	64

XIV. POČASNA ZVANJA I PRIZNANJA	66
XV. DOKUMENTACIJA, EVIDENCIJA I JAVNE ISPRAVE	66
XVI. NOSTRIFIKACIJA I EKVIVALENCIJA	67
XVII. CJELOŽIVOTNO UČENJE	68
XVIII. JAVNOST RADA UNIVERZITETA	68
XIX. FINANSIRANJE UNIVERZITETA	69
XX. OPĆI AKTI UNIVERZITETA I NAČIN NJIHOVOG DONOŠENJA	70
XXI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	71